

Stockholms
universitet

Universitetsstyrelsen

Protokoll fört vid sammanträde
2024-06-14 (nr 3 2024)
kl 09.00-12.00

- Närvarande: Före justitierådet Mats Melin (ordförande), rektor Astrid Söderbergh Widding, före stadsdirektören Ingela Lindh, generaldirektör Christina Gellerbrant Hagberg (fr.o.m. p. 3), verkställande direktör Erik Brandsma, universitetsrektor Tiit Land, verkställande direktör Tuula Teeri, styresman Sanne Houby-Nielsen, senior ekonom Robert Bergqvist, professor Lena Mäler (pp. 1-5, 7-12), professor Martin Jakobsson (tjänstgörande ersättare p. 6), professor Yvonne Svanström, professor Stefan Helgesson, kårordförande Disa Ahlblom-Berg, vice kårordförande Alicia Dickner och doktorand Karl Sigfrid
- Huvudföredragande: Universitetsdirektör Åsa Borin
- Föredragande: Professor Jane Reichel (p. 4), utredare Anna Riddarström (pp. 5-6), internrevisionschef Tobias Björn (pp. 7, 8 och 10), universitetsdirektör Åsa Borin (pp. 7-8), planeringschef Karin Fürstenbach (p. 11)
- Övriga närvarande: Professor Jane Reichel (ersättare, t.o.m. p. 6), professor Martin Jakobsson (ersättare pp. 1-5, 7-12), prorektor Clas Hättestrand, universitetsdirektör Åsa Borin, sekretariatschef Maria Wilenius, internrevisionschef Tobias Björn, planeringschef Karin Fürstenbach, kommunikationschef Johan Brandt, chefsjurist Markos Stavroulakis, controller Clara Ersson (pp. 7-8), controller Marie Eriksson (p. 10), Camilla Gamrell (ST), samt utredare Anna Riddarström.
- Protokollförelse: Utredare Anna Riddarström
1. Utseende av justeringsperson Disa Ahlblom-Berg utses till justeringsperson.
 2. Fastställande av dagordning Dagordningen fastställs.
 3. Information från rektor Rektor informerar om de propalestinska protesterna och om att universitetet har genomgått en extern miljörevision och blivit omcertifierade enligt ISO 14001. Vidare informerade rektor om ett antal internationella kontakter: om besök vid Helsingfors universitet avseende bl a CoastClim-samarbetet, om besök från Syngkyunkwan University i Sydkorea avseende samarbete med naturvetenskaplig fakultet, samt om två internationella möten, det ena vid LU, MaU och SLU i Alnarp med SASUF-samarbetet, som omfattar 40 sydafrikanska och svenska universitet; det

- andra vid KTH och SU med ACCESS, som omfattar 22 chilenska och svenska universitet och där SU även fick besök av Chiles president som höll ett anförande.
4. Information om rektors uppdrag avseende Juridicum (dnr SU FV- 0752-24) Information
5. Anmälan av beslut av styrelseordföranden om revidering av tidsplanen för framtagande av förslag till ny rektor samt uppdrag till rektor (dnr SU FV-3252-23) Besluten läggs till handlingarna (bilaga 1).
6. Beslut om förslag till rektor (dnr SU FV-3252-23) En enig universitetsstyrelse beslutar föreslå regeringen att anställa professor Hans Adolfsson som rektor för perioden 2025-02-01 – 2031-01-31.
- Universitetsstyrelsen ställer sig bakom det uppdrag som ordföranden lämnat till rektor Astrid Söderbergh Widding 2024-05-31 att utreda vilka förändringar som kan behöva göras om Hans Adolfsson anställs som rektor. Styrelsen delegerar till ordföranden att avgöra när den utredningen kan anses klar och styrelsens förslag därmed, tillsammans med en redogörelse för rekryteringsprocessen, kan överlämnas till regeringen.
- Rekryteringsgruppens protokoll från möte 2024-06-04 läggs till handlingarna (bilaga 2).
- Hörandeförsamlingens protokoll från möte 2024-06-04 läggs till handlingarna (bilaga 3).
- Det antecknas att vicerektor Lena Mäler inte har deltagit i beslutet.
- Punkten förklaras omedelbart justerad.
7. Beslut om åtgärder med anledning av rapport från Internrevisionen avseende granskning av fysisk säkerhet i IT-utrymmen (dnr SU FV- och FV-0495-24 och FV-1742-24) Universitetsstyrelsen beslutar att uppdra åt rektor att vidta erforderliga åtgärder enligt bilaga 4 samt att lägga Internrevisionens rapport till handlingarna (bilaga 5).
8. Beslut om åtgärder med anledning av rapport från Internrevisionen avseende granskning av kompetensförsörjningsarbetet (T/A-personal) (dnr SU FV-0495-24 och FV-1741-24) Universitetsstyrelsen beslutar att uppdra åt rektor att vidta erforderliga åtgärder enligt bilaga 6 samt att lägga Internrevisionens rapport till handlingarna (bilaga 7).

9.	Beslut om ändring av sammanträdestid hösten 2024	Universitetsstyrelsen beslutar att det sista styrelsemötet under höstterminen 2024 kommer att hållas måndagen den 25 november, istället för tidigare beslutade 29 november.
		Det antecknas att universitetsstyrelsens sammanträde den 20 september inte kommer att följas av ett styrelseseminarium.
10.	Information om revidering av riktlinjer för internrevisionen
(dnr SU FV-0495-24)	Information
11.	Ekonomisk styrelserapport
(dnr SU FV-1847-24)	Planeringschefen informerar om den ekonomiska uppföljningen av Stockholms universitet för tertial 1 2024. Rapporten läggs till handlingarna (bilaga 8).
12.	Övriga frågor	Inga övriga frågor anmäldes.

Stockholms
universitet

Universitetsstyrelsens ordförande

1(1)

BESLUT

2024-04-29

Dnr SU FV-3252-23

Handläggare:
Anna Riddarström
Utredare
Rektors kansli

Revidering av tidsplan för framtagande av förslag till ny rektor

I den av styrelsen tidigare fastställda tidsplanen framgår att en hearing planeras äga rum i augusti 2024 och att universitetsstyrelsen beslutar om förslag till rektor i september 2024.

Universitetsstyrelsen beslutade vid möte 2024-04-19 att delegera till styrelsens ordförande att besluta om eventuella ändringar i tidsplanen för rekryteringsprocessen.

Beslut:

Universitetsstyrelsens ordförande beslutar om följande ändringar i tidsplanen:

- Slutkandidaten/erna presenterar sig för anställda och studenter i en öppen hearing samt för Stockholms universitets hörandeförsamling antingen den 4 juni eller den 27 augusti 2024.
- Universitetsstyrelsen beslutar om förslag till rektor antingen den 14 juni eller den 20 september 2024.

Detta beslut är fattat av universitetsstyrelsens ordförande, förre justitierådet Mats Melin, efter föredragning av utredare Anna Riddarström, Ledningssekretariatet.

Rektors kansli

Stockholms universitet
106 91 Stockholm

Besöksadress

Telefon: 08-16 20 00
E-post: registrator@su.se

Handläggare:
Anna Riddarström
Rektors kansli

Revidering av tidsplan för framtagande av förslag till ny rektor

I den av styrelsen tidigare fastställda tidsplanen framgick att en hearing planerades äga rum i augusti 2024 och att universitetsstyrelsen förväntades besluta om förslag till rektor i september 2024. Universitetsstyrelsen beslutade vid möte 2024-04-19 att delegera till styrelsens ordförande att besluta om eventuella ändringar i tidsplanen för rekryteringsprocessen.

Styrelsens ordförande beslutade 2024-04-29 att slutkandidaten/erna presenterar sig för anställda och studenter i en öppen hearing samt för Stockholms universitets hörandeförsamling antingen den 4 juni eller den 27 augusti 2024 samt att universitetsstyrelsen beslutar om förslag till rektor antingen den 14 juni eller den 20 september 2024.

Då processen följer tidsplanen är det nu klarlagt att hearing och beslut av universitetsstyrelsen kan äga rum redan i juni.

Beslut:

Universitetsstyrelsens ordförande beslutar om följande ändringar i tidsplanen:

- Slutkandidaten/erna presenterar sig för anställda och studenter i en öppen hearing samt för Stockholms universitets hörandeförsamling den 4 juni 2024 och universitetsstyrelsen beslutar om förslag till rektor den 14 juni 2024.

Detta beslut är fattat av universitetsstyrelsens ordförande, förre justitierådet Mats Melin, efter föredragning av utredare Anna Riddarström, Ledningssekretariatet.

Rektors kansli

Stockholms
universitet

Universitetsstyrelsens ordförande

1(1)

BESLUT

2024-05-31

Dnr SU FV-3252-23

Handläggare:
Anna Riddarström
Utredare
Rektors kansli

Beslut om uppdrag åt rektor

Universitetsstyrelsens ordförande beslutar att uppdra åt rektor, professor Astrid Söderbergh Widding att, om professor Hans Adolfsson anställs som rektor vid Stockholms universitet, ha förberett en lösning som innebär att nuvarande vicerektor, professor Lena Mäler, kan inta en ledande roll vid universitetet som är förenlig med Hans Adolfssons anställning.

Detta beslut är fattat av universitetsstyrelsens ordförande, förre justitierådet Mats Melin, efter föredragning av utredare Anna Riddarström, Ledningssekretariatet.

Rektors kansli

Stockholms universitet
106 91 Stockholm

Besöksadress

Telefon: 08-16 20 00
E-post: registrator@su.se

PROTOKOLL

2024-06-04

Dnr SU FV-3252-23

Anna Riddarström
Ledningssekretariatet

Protokoll från möte med rekryteringsgruppen 2024-06-04

Närvarande ledamöter:

Förre justitierådet Mats Melin (ordförande), verkställande direktör Tuula Teeri, förre stadsdirektören Ingela Lindh, professor Astri Muren, professor Elisabeth Wåghäll Nivre, professor Henrik Cederquist, vice kårordförande Alicia Dickner, doktorand Amanda Kann och docent Sara Van Meerbergen

Övriga närvarande:

Utredare Anna Riddarström, Ledningssekretariatet (sekreterare) och utredare Malin Cederth Wahlström, Ledningssekretariatet

1. Utseende av justeringsperson Henrik Cederquist utses till justeringsperson.
2. Fastställande av dagordningen Dagordningen fastställs.
3. Beslut om förslag på rektor vid En enig rekryteringsgrupp beslutar att föreslå
Stockholms universitet fr.o.m. 2025-
02-01 professor Hans Adolfsson som rektor vid
Stockholms universitet fr.o.m. 2025-02-01.

Det antecknas att lärare, övriga anställda och
studenter har hörts genom Stockholms
universitets hörandeförsamling kontinuerligt
under hela processen och att
hörandeförsamlingen vid sammanträde
2024-06-04 beslutade att stödja förslaget.

Det antecknas vidare att
jämförbarhetsaspekten har beaktats under
hela processen.
4. Övriga frågor Inga övriga frågor diskuteras.

Protokoll fört vid sammanträde med Stockholms universitets hörandeförsamling 2024-06-04

Närvarande: se bilaga 1

- 1. Sammanträdet öppnas**
Ordförande Annica Ekman förklarade sammanträdet öppnat samt informerade om formerna för dagens möte.
- 2. Fastställande av dagordning**
Dagordning fastställdes enligt utsänt förslag.
- 3. Utseende av justeringsperson för sammanträdet**
Erik Östling valdes till justeringsperson.
- 4. Anmälan av protokoll från föregående möte**
Protokoll från mötet 2024-05-31 lades till handlingarna.
- 5. Information om processen för rekrytering av rektor för perioden 2025-02-01 – 2031-01-31**
Rekryteringsgruppens ordförande Mats Melin informerade om rektorsrekryteringsprocessen.
- 6. Presentation av professor Hans Adolfsson**
Professor Hans Adolfsson presenterade sig för Hörandeförsamlingen.
- 7. Frågor på presentationen**
Hörandeförsamlingen ställde frågor till professor Hans Adolfsson.
- 8. Diskussion om kandidaten**
Hörandeförsamlingen diskuterade kandidaten samt jävsproblematiken mellan professor Hans Adolfsson och professor Lena Mäler.
- 9. Beslut om stöd för rekryteringsgruppens förslag till ny rektor vid Stockholms universitet**
Hörandeförsamlingen beslutade att stödja att professor Hans Adolfsson föreslås som rektor vid Stockholms universitet för perioden 2025-02-01 – 2031-01-31.

Hörandeförsamlingen utgår från att eventuella jävsförhållanden är utredda, avklarade och förankrade innan universitetsstyrelsen överlämnar sitt förslag till ny rektor för Stockholm universitet.
- 10. Övriga frågor**
En fråga togs upp gällande utvärdering av rektorsrekryteringsprocessen och hörandeförsamlingen beslutade att frågan skulle tas upp på nästkommande sammanträde.

11. Sammanträdet avslutas

Ordförande Annica Ekman förklarade mötet avslutat.

Protokollförare

Justeras

Henrik Lindell Kennberg

Annica Ekman

Justeras

Erik Östling

Närvaro vid möte med Stockholms universitets hörandeförsamling 2024-06-04 -bilaga 1

Representanter för lärare

Humanvetenskapliga området

ORDINARIE LEDAMÖTER

Professor	Bengt	Novén	Romanska och klassiska institutionen
Professor	Catrin	Norrby	Institutionen för svenska och flerspråkighet
Professor	Elisabeth	Wåghäll Nivre	Institutionen för slaviska och baltiska språk, finska, nederländska och tyska
Professor	Felipe	Estrada	Kriminologiska institutionen
Professor	Jacob	Östberg	Företagsekonomiska institutionen
Universitetslektor	Michael	Carlson	Statistiska institutionen
Professor	Astri	Muren	Nationalekonomiska institutionen
Docent	Klara	Arnberg	Institutionen för ekonomisk historia och internationella relationer
Professor	Mats	Börjesson	Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen
Professor	Tore	West	Institutionen för pedagogik och didaktik
Professor	Maria	Andrée	Institutionen för ämnesdidaktik
Professor	Hans	Hayden	Institutionen för kultur och estetik
Docent	Jenny	Cisneros Örnberg	Institutionen för folkhälsovetenskap
Professor	Pål	Wrange	Juridiska institutionen
Universitetslektor	Ulf	Jansson	Kulturgeografiska institutionen
Professor	Markus	Jäntti	Institutet för social forskning
Professor	Jonas	Olson	Filosofiska institutionen
Professor	Jakob	Svensson	Institutet för internationell ekonomi

TJÄNSTGÖRANDE SUPPLEANTER

Professor	Laura	Alvarez Lopez	Romanska och klassiska institutionen
Professor	Kerstin	Lidén	Institutionen för arkeologi och antikens kultur
Professor	Henrik	Liljegren	Institutionen för lingvistik
Docent	Hanna	Ginner Hau	Specialpedagogiska institutionen
Professor	Teresa	Simon Almendal	Juridiska institutionen
Professor	Viveca	Östberg	Institutionen för folkhälsovetenskap

FRÅNVARANDE

Professor	Fanny	Ambjörnsson	genusvetenskap
Professor	Håkan	Fischer	Psykologiska institutionen
Professor	Irmy	Schweiger	Institutionen för Asien- och Mellanösternstudier
Universitetslektor	Mattias	Tydén	Historiska institutionen
Professor	Anja	Hirdman	Institutionen för mediastudier

Professor	Bengt	Karlsson	Socialantropologiska institutionen
Professor	Petra	Lindfors	Psykologiska institutionen
Professor	Stefan	Wiklund	Institutionen för socialt arbete
Professor	Jelena	Zdravkovic	Institutionen för data- och systemvetenskap
Professor	Jenny	Berglund	Institutionen för ämnesdidaktik
Professor	Ludvig	Beckman	Statsvetenskapliga institutionen
Professor	Michael	Gähler	Sociologiska institutionen
Universitetslektor	Niklas	Heijl Bremberg	Statsvetenskapliga institutionen
Professor	Magnus	Ullén	Engelska institutionen

Naturvetenskapliga området

ORDINARIE LEDAMÖTER

Professor	Annica	Ekman	Meteorologiska institutionen
Professor	Joanna	Tyrcha	Matematiska institutionen
Professor	Gunnar	Svensson	Institutionen för material- och miljökemi
Professor	Niclas	Kolm	Zoologiska institutionen
Professor	Catarina	Rydin	Institutionen för ekologi, miljö och botanik
Professor	Joakim	Edsjö	Fysikum
Professor	Regina	Lindborg	Institutionen för naturgeografi
Professor	Gustaf	Hugelius	Institutionen för naturgeografi

TJÄNSTGÖRANDE SUPPLEANTER

Professor	Matthew	MacLeod	Institutionen för miljövetenskap
Professor	Pia	Ädelroth	Institutionen för biokemi och biofysik

FRÅNVARANDE

Professor	Berit	Olofsson	Institutionen för organisk kemi
Professor	Garrelt	Mellema	Institutionen för astronomi
Professor	Erik	Lindahl	Institutionen för biokemi och biofysik
Professor	Ilona	Riipinen	Institutionen för miljövetenskap
Professor	Neus	Visa	Institutionen för molekylär biovetenskap, Wenner-Grens institut
Professor	Karl	Gotthard	Zoologiska institutionen

Representanter för övriga anställda

ORDINARIE LEDAMÖTER

Administrativ studierektor	Erik	Östling	Institutionen för etnologi, religionshistoria och genusvetenskap
Controller	Anders	Jigin	Områdeskansliet för naturvetenskap
Internationell koordinator	Candice	Roccalvalva	Juridiska institutionen
IT-koordinator	Ingrid	Tinglöf	Institutionen för socialt arbete
Forskningsingenjör	Jakob	Norinder	Institutionen för material- och miljö kemi
Personalspecialist	Anna-Karin	Huggare	Personalavdelningen
Utredare	Pär	Brännström	Ledningssekretariatet
Systemadministratör	Björn	Fjällström	Institutionen för data- och systemvetenskap
Studievägledare	Sebastian	Andersson	Psykologiska institutionen
Handläggare	Yliali	Asp	Områdeskansliet för humanvetenskap

TJÄNSTGÖRANDE SUPPLEANTER

Utredare	Sofie	Wennström	Stockholms universitetsbibliotek
Antagningshandläggare	Heléne	Norstedt	Studentavdelningen

ICKE-TJÄNSTGÖRANDE SUPPLEANTER

Tf adm. Chef, administrativ s	Christian	Möllerop	Statsvetenskapliga institutionen
-------------------------------	-----------	----------	----------------------------------

FRÅNVARANDE

Personalhandläggare	Erica	Grahn	Psykologiska institutionen
Studievägledare	Johanna	Fryksmark	Institutionen för ämnesdidaktik
Studierektor, biträdande pr	Anna	Callenholm	Institutionen för slaviska och baltiska språk, finska, nederländska och tyska
Administrativ chef	Sara	Engström	Meteorologiska institutionen
Forskningssekreterare	Jonas	Åkerman	Avdelningen för forskning- och samverkansstöd

Representanter för studenter

ORDINARIE LEDAMÖTER

student	Alicia	Dickner	SUS
student	Miro	Jääskeläinen	SUS
student	Disa	Ahlblom-Berg	SUS
student	Karin	Jäderberg	SUS
student	Amanda	Kann	SUS
student	Magnus	Ahltorp	SUS

FRÅNVARANDE

student	David	Bladström	SUS
student	Karl	Sigfrid	SUS
student	Linus	Gyllenberg	SUS
student	Anna	Ahlgren	SUS
student	Sergej	Engström	SUS
student	Martin	Hansson	SUS
student	Sofia	Hådén	SUS
student	Leia	Molin	SUS
student	Ted	Wallebo	SUS

Övriga närvarande

Utredare	Henrik	Lindell Kennberg	Ledningssekretariatet
Utredare	Anna	Riddarström	Ledningssekretariatet
Versamhetsutvecklare	Malin	Cederth Wahlström	Ledningssekretariatet
Professor	Henrik	Cederquist	Fyiskum
Ordförande	Mats	Melin	Universitetsstyrelsen
Universitetslektor	Sara	van Meerbergen	Institutionen för slaviska och baltiska språk finska nederländska och tyska

Yttrande över Internrevisionens granskning av fysisk säkerhet i IT-utrymmen

Internrevisionens granskning

Internrevisionen har under 2024 granskat fysisk säkerhet i IT-utrymmen vid Stockholms universitet. Det övergripande syftet med granskningen har varit att utvärdera om tillräckliga åtgärder vidtagits för att säkerställa och skydda den fysiska IT-miljön samt att bedöma om detta har gjorts med en betryggande intern styrning och kontroll.

Bedömningen är att styrning, uppföljning och kontroll för att säkerställa en tillräcklig fysisk säkerhet i IT-utrymmen är *otillfredsställande*. Gällande processer och rutiner för att förhindra incidenter i IT-utrymmen och att åtgärder vidtas för att förbättra säkerheten efter incidenter bedöms arbetet vara *bristfälligt*.

Internrevisionens iakttagelser och rekommendationer från granskningarna sammanfattas i rapporten "Granskning av fysisk säkerhet i IT-utrymmen" (dnr SU FV-0495-24, daterad 2024-05-08). Rapporten är ställd till universitetsstyrelsen och ger en övergripande bild av utfört granskningsarbete och resultat.

Internrevisionens rekommendationer

Flera förbättringsområden i den interna styrningen och kontrollen har identifierats och åtgärder bör vidtas för att reducera risknivån rörande den fysiska säkerheten i IT-utrymmen. Med anledning av granskningsresultatet rekommenderar Internrevisionen följande:

1. Universitetet rekommenderas att införa rutiner för att säkerställa ett systematiskt arbete med riskanalyser samt implementera arbetet med informationsklassningar.

Rektors kansli

2. Universitetet rekommenderas att ta fram ändamålsenliga vägledningar och kravställningar avseende hur IT-utrymmen bör vara utformade samt säkerställa att uppföljning sker av att kraven efterlevs.
3. Universitetet rekommenderas att tydliggöra och förankra ansvarsområden och samverkansformer i styrdokument. När externa leverantörer är involverade rekommenderas universitetet att tillse att säkerhetskrav gentemot externa leverantörer finns dokumenterade i avtal. Dessa bör sedan systematiskt följas upp för att säkerställa att de externa leverantörerna lever upp till avtalade krav.
4. Universitetet rekommenderas att inventera IT-utrymmen samt detaljera benämningarna och kategoriseringarna av IT-utrymmena som finns i Fastighetsavdelningens fastighetssystem. Inledningsvis bör IT-utrymmena kategoriseras i enlighet med MSB:s Vägledning för fysisk informationssäkerhet i IT-utrymmen: Datorhall, Datorrum eller Kommunikationsrum/Korskopplingsrum (KK-rum).
5. Universitetet rekommenderas överväga att planera åtgärder för att säkerställa att personer som tilldelats fysisk åtkomst i Stockholms universitets två centrala datorhallar endast har tillträde till den zon och de rack som de bör ha åtkomst till.
6. Universitetet rekommenderas att överväga införandet av direkta kommunikations-kanaler för rapportering av incidenter och säkerhetsavvikelser från IT-ansvariga på institutionerna till centrala IT-avdelningen. Vidare rekommenderas att rutiner avseende IT- och informationssäkerhetsincidenter tas fram för TiB-funktionen.
7. Universitetet rekommenderas att ta fram en plan för att säkerställa efterlevnad av vägledning inom området och att risker hanteras och åtgärdas. Det rör till exempel säkerställande av att rutiner/regler som gäller för kritiska IT-utrymmen tydligt ska skyltas inne i utrymmen. Vidare rekommenderas universitetet tillse att brandfarligt material inte förvaras i närheten, i utrymmet eller i angränsande rum som utgör samma brandcell som IT-utrymmen samt att det finns tillfredsställande vätskeskydd i IT-utrymmen.
8. Universitetet rekommenderas säkerställa att det finns ett formellt avtal innehållande krav och servicenivåer för förvaringen av backupkopior på den tredje platsen som är geografiskt åtskild från universitetet. Samma skyddsåtgärder som implementeras i IT-avdelningens primära datorhallar bör implementeras för den tredje lagringsplatsen.

Rektors yttrande

Rektors yttrande över rapporten, som avges i samråd med universitetsdirektören, följer nedan.

Internrevisionens iakttagelser och slutsatser bedöms i allt väsentligt vara befogade. Att olika typer av information med en god informationssäkerhet och erforderligt skydd av data är tillgänglig för verksamheten är en förutsättning för universitetets verksamhet. Rektor ser därför mycket allvarligt på de påtalade bristerna i den fysiska säkerheten i lärosätets IT-utrymmen och konstaterar att ambitionsnivån

behöver höjas samt att ett flertal åtgärder behöver vidtas för att uppnå en god fysisk säkerhet i samtliga IT-utrymmen.

Rektor konstaterar vidare att flera av Internrevisionens rekommendationer omfattar regelverk rörande olika aspekter av fysisk säkerhet i IT-utrymmen och att dessa aspekter bör samlas i ett universitetsövergripande styrdokument avseende IT-utrymmen.

1. Internrevisionen rekommenderar:

Universitetet rekommenderas att införa rutiner för att säkerställa ett systematiskt arbete med riskanalyser samt implementera arbetet med informationsklassningar.

Rektors yttrande:

Informationsklassning är en viktig del i arbetet med att säkerställa ett enhetligt och adekvat skydd av likvärdiga informationstillgångar och påverkar i sin tur skyddet av IT-utrymmen. En universitetsövergripande informationsinventering och informationsklassning pågår och väntas vara klar till halvårsskiftet. När informationsklassningen är klar så bör riskanalyser tas fram för IT-utrymmen.

Åtgärder: Rektor bedömer att rekommendationen i viss utsträckning hanteras inom ramen för det pågående och planerade universitetsövergripande arbetet med informationsinventering och informationsklassning. Rektor avser därutöver att uppdra till universitetsdirektören att ta fram förslag på anvisningar för riskanalyser för alla IT-utrymmen tillhörande Stockholms universitet.

2. Internrevisionen rekommenderar:

Universitetet rekommenderas att ta fram ändamålsenliga vägledningar och kravställningar avseende hur IT-utrymmen bör vara utformade samt säkerställa att uppföljning sker av att kraven efterlevs.

Rektors yttrande:

För att säkerställa att lärosätet har ett enhetligt och adekvat skydd av likvärdiga informationstillgångar bör kravställningar avseende informationssäkerhet och fysisk säkerhet utifrån MSB:s rekommendationer tas fram.

Åtgärder: Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att ta fram förslag på styrdokument avseende hur IT-utrymmen ska vara utformade inklusive former för uppföljning.

3. Internrevisionen rekommenderar:

Universitetet rekommenderas att tydliggöra och förankra ansvarsområden och samverkansformer i styrdokument. När externa leverantörer är involverade

rekommenderas universitetet att tillse att säkerhetskrav gentemot externa leverantörer finns dokumenterade i avtal. Dessa bör sedan systematiskt följas upp för att säkerställa att de externa leverantörerna lever upp till avtalade krav.

Rektors yttrande:

Det bör vara tydligt vem som ansvarar för olika aspekter av fysisk säkerhet/åtkomst i IT-utrymmen, vilket också innefattar externa leverantörer.

Åtgärder: Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att ta fram förslag på styrdokument avseende ansvar för säkerhetskrav vilket även innefattar externa leverantörer samt former för uppföljning.

4. Internrevisionen rekommenderar:

Universitetet rekommenderas att inventera IT-utrymmen samt detaljera benämningarna och kategoriseringarna av IT-utrymmena som finns i Fastighetsavdelningens fastighetssystem. Inledningsvis bör IT-utrymmena kategoriseras i enlighet med MSB:s Vägledning för fysisk informationssäkerhet i IT-utrymmen: Datorhall, Datorrum eller Kommunikationsrum/Korskopplingsrum (KK-rum).

Rektors yttrande:

En inventering och kategorisering av IT-utrymmen bör genomföras.

Åtgärder: Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att genomföra en inventering av IT-utrymmen samt kategorisera IT-utrymmena i enlighet med MSB:s Vägledning för fysisk informationssäkerhet i IT-utrymmen.

5. Internrevisionen rekommenderar:

Universitetet rekommenderas överväga att planera åtgärder för att säkerställa att personer som tilldelats fysisk åtkomst i Stockholms universitets två centrala datorhallar endast har tillträde till den zon och de rack som de bör ha åtkomst till.

Rektors yttrande:

Det är önskvärt att kunna tilldela behöriga personer åtkomst till begränsade delar av de två primära datorhallarna, för att minska behovet av ledsagare i hallarna. Förutsättningarna bedöms i nuläget vara begränsade och åtgärder kan vara kostsamma eftersom de sannolikt kräver viss ombyggnation inne i hallarna, vilket innebär att avvägningar kan behöva göras.

Åtgärder: Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att utreda förutsättningarna för att tilldela behöriga personer åtkomst till begränsade delar av de två primära datorhallarna.

6. Internrevisionen rekommenderar:

Universitetet rekommenderas att överväga införandet av direkta kommunikationskanaler för rapportering av incidenter och säkerhetsavvikelser från IT-ansvariga på institutionerna till centrala IT-avdelningen. Vidare rekommenderas att rutiner avseende IT- och informationssäkerhetsincidenter tas fram för TiB-funktionen¹.

Rektors yttrande:

Ett flertal åtgärder har vidtagits de senaste åren avseende hantering av IT-incidenter, bl.a. har roller och ansvar för hantering av IT-incidenter förtydligats och en rutin för hantering av allvarliga incidenter där grundorsaksanalys ingår tagits fram. Klassificeringsnivåerna för hanteringen av IT-incidenter har setts över och det har tydliggjorts var och hur universitetets anställda anmäler incidenter. Eftersom IT-miljön idag till viss del är decentraliserad behöver åtgärder och informationshantering vid säkerhetsincidenter hanteras av flera parter. Det kan finnas anledning att se över möjligheterna att ytterligare stärka förutsättningarna för skyndsam hantering av incidenter eller säkerhetsavvikelser av allvarlig karaktär eller som påverkar en större grupp medarbetare. Sådana åtgärder kan t.ex. omfatta kompletterande kommunikationskanaler ("ett snabbspår") för IT-ansvariga vid institutionerna, ökad samordning mellan tjänstemannen i beredskap ("TiB") och olika funktioner som arbetar med informationssäkerhet, IT-säkerhet, kris- och kontinuitetshantering, fysisk säkerhet och säkerhetsskydd och/eller förtydligande av rutiner.

Åtgärder: Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att se över möjligheten att ytterligare stärka förutsättningarna för skyndsam hantering av allvarliga incidenter eller säkerhetsavvikelser.

7. Internrevisionen rekommenderar:

Universitetet rekommenderas att ta fram en plan för att säkerställa efterlevnad av vägledning inom området och att risker hanteras och åtgärdas. Det rör till exempel säkerställande av att rutiner/regler som gäller för kritiska IT-utrymmen tydligt ska skyltas inne i utrymmen. Vidare rekommenderas universitetet tillse att brandfarligt material inte förvaras i närheten, i utrymmet eller i angränsande rum som utgör samma brandcell som IT-utrymmen samt att det finns tillfredsställande vätskeskydd i IT-utrymmen.

¹ TiB-funktionen är en tjänsteman i beredskap för hantering av allvarliga händelser, inom säkerhetsfunktionen. TiB ansvarar för att upptäcka, verifiera, larma och informera vid händelser som riskerar att utvecklas till allvarliga kriser.

Rektors yttrande:

Det bör vara tydligt vilka krav som ställs på IT-utrymmen för att säkerställa ett tillfredställande brand- och vätskeskydd, samt hur rutiner kommuniceras till besökare (t.ex. via skyltar).

Åtgärder: Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att ta fram förslag på styrdokument för att säkerställa ett tillfredställande brand- och vätskeskydd i alla IT-utrymmen tillhörande Stockholms universitet, inklusive former för uppföljning.

8. Internrevisionen rekommenderar:

Universitetet rekommenderas säkerställa att det finns ett formellt avtal innehållande krav och servicenivåer för förvaringen av backupkopior på den tredje platsen som är geografiskt åtskild från universitetet. Samma skyddsåtgärder som implementeras i IT-avdelningens primära datorhallar bör implementeras för den tredje lagringsplatsen.

Rektors yttrande:

Rektor konstaterar att det är rimligt att universitetet säkerställer att krav och servicenivåer för backupkopior på den tredje platsen är i paritet med skyddsåtgärderna i de två primära datorhallarna. Hanteringen av säkerhetskopior ska bygga på krav från verksamheten som identifieras via informationsklassning och riskanalyser.

Åtgärder: Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att se över behov av och möjligheter för att arbeta fram ett formellt avtal i syfte att säkerställa att krav och servicenivåer för förvaringen av backupkopior på den tredje platsen som är geografiskt åtskild från universitetet motsvarar de krav som ställs för de primära datorhallarna.

Samtliga uppdrag ska återrapporteras till rektor den 30 juni 2025. En delrapportering med lägesbeskrivning av arbetets framåtskridande ska ske till rektor senast den 30 december 2024.

Internrevisionen

Granskning av fysisk säkerhet i IT-utrymmen

Revisionsrapport från Internrevisionen

Universitetsstyrelsen den 14 juni 2024

Sammanfattning och rekommendationer

Internrevisionen (IR) har i enlighet med internrevisionsplanen för 2024 granskat fysisk säkerhet i IT-utrymmen. Det övergripande syftet med granskningen har varit att utvärdera om tillräckliga åtgärder vidtagits för att säkerställa och skydda den fysiska IT-miljön samt att bedöma om detta har gjorts med en betryggande intern styrning och kontroll. Granskningen har genomförts i samverkan mellan IR och konsulter från Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (PwC).

De övergripande revisionsfrågorna som granskningen har ämnat att besvara är:

- Finns det en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll för att säkerställa en tillräcklig fysisk säkerhet i IT-utrymmen?
- Finns det processer och rutiner för att förhindra incidenter och vidtas åtgärder för att förbättra säkerheten efter incidenter?

Bedömningen är att styrningen, uppföljningen och kontrollen för att säkerställa en tillräcklig fysisk säkerhet i IT-utrymmen är *otillfredsställande*. Gällande processer och rutiner för att förhindra incidenter i IT-utrymmen och att åtgärder vidtas för att förbättra säkerheten efter incidenter bedöms arbetet som *bristfälligt*.¹

Flera förbättringsområden i den interna styrningen och kontrollen har identifierats och åtgärder bör vidtas för att reducera risknivån rörande den fysiska säkerheten i IT-utrymmen.

Med anledning av granskningsresultatet rekommenderar IR följande:

1. Universitet rekommenderas att införa rutiner för att säkerställa ett systematiskt arbete med riskanalyser samt implementera arbetet med informationsklassningar.
2. Universitet rekommenderas att ta fram ändamålsenliga vägledningar och kravställningar avseende hur IT-utrymmen bör vara utformade samt säkerställa att uppföljning sker av att kraven efterlevs.
3. Universitet rekommenderas att tydliggöra och förankra ansvarsområden och samverkansformer i styrdokument. När externa leverantörer är involverade rekommenderas universitetet att tillse att säkerhetskrav gentemot externa leverantörer finns dokumenterade i avtal. Dessa bör sedan systematiskt följas upp för att säkerställa att de externa leverantörerna lever upp till avtalade krav.

¹ IR använder följande fyra nivåer i sin bedömning av den interna styrningen och kontrollen: tillfredsställande, förbättringsmöjligheter, bristfällig samt otillfredsställande.

4. Universitetet rekommenderas att inventera IT-utrymmen samt detaljera benämningarna och kategoriseringarna av IT-utrymmena som finns i Fastighetsavdelningens fastighetssystem. Inledningsvis bör IT-utrymmena kategoriseras i enlighet med MSB:s Vägledning för fysisk informationssäkerhet i IT-utrymmen: Datorhall, Datorrum eller Kommunikationsrum/Korskopplingsrum (KK-rum).
5. Universitetet rekommenderas överväga att planera åtgärder för att säkerställa att personer som tilldelats fysisk åtkomst i Stockholms universitets två centrala datorhallar endast har tillträde till den zon och de rack som de bör ha åtkomst till.
6. Universitetet rekommenderas att överväga införandet av direkta kommunikationskanaler för rapportering av incidenter och säkerhetsavvikelser från IT-ansvariga på institutionerna till centrala IT-avdelningen. Vidare rekommenderas att rutiner avseende IT- och informationssäkerhetsincidenter tas fram för TiB-funktionen.
7. Universitetet rekommenderas att ta fram en plan för att säkerställa efterlevnad av vägledning inom området och att risker hanteras och åtgärdas. Det rör till exempel säkerställande av att rutiner/regler som gäller för kritiska IT-utrymmen tydligt ska skyltas inne i utrymmen. Vidare rekommenderas universitetet tillse att brandfarligt material inte förvaras i närheten, i utrymmet eller i angränsande rum som utgör samma brandcell som IT-utrymmen samt att det finns tillfredsställande vätskeskydd i IT-utrymmen.
8. Universitetet rekommenderas säkerställa att det finns ett formellt avtal innehållande krav och servicenivåer för förvaringen av backupkopior på den tredje platsen som är geografiskt åtskild från universitetet. Samma skyddsåtgärder som implementeras i IT-avdelningens primära datorhallar bör implementeras för den tredje lagringsplatsen.

Tobias Bjöörn
Internrevisionschef

Innehåll

SAMMANFATTNING OCH REKOMMENDATIONER.....	2
1. INLEDNING	5
1.1 Bakgrund och syfte.....	5
2. OMFATTNING OCH METOD	6
3. GRANSKNINGSRESULTAT	7
3.1. Styrning, uppföljning och kontroll	7
3.1.1 Riskanalyser och informationsklassning	7
3.1.2 IT-lösningar utanför den centrala IT-infrastrukturen	8
3.1.3 Samverkan och gränsdragningar	9
3.1.4 Överblick över IT-utrymmen	10
3.1.5 Fysisk åtkomstkontroll i Stockholms universitets centrala datorhallar	10
3.1.6 Bedömning och rekommendationer.....	11
3.2. Incidenter och säkerhetsavvikelser.....	14
3.2.1 Förutsättningar för skyndsam hantering av incidenter och säkerhetsavvikelser	14
3.2.2 Brandskydd, vätskeskydd och rutiner/regler som gäller i IT-utrymmena.....	14
3.2.3 Säkerhetskopiering och återställning av central IT-infrastruktur	15
3.2.4 Bedömning och rekommendationer.....	15

1. Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Det är inte enbart hackerattacker från kriminella och/eller fientliga stater som utgör risker för universitetets IT-miljö. Informationssäkerhet har även fysiska dimensioner som innebär att det krävs säkerhetsåtgärder för att skydda fysiska informationstillgångar. Händelser som rör den fysiska IT-miljön kan få stor påverkan, exempelvis avbrott i strömförsörjningen, terrorattacker samt inbrottsförsök och inbrott i syfte att komma åt IT-utrustning. Naturkatastrofer och bränder kan också ha en omfattande negativ påverkan på IT-driften om skalskydd och reservdrift utsätts för svåra påfrestningar.

Brister i fysiska delar av IT-miljön kan leda till att utrustning förstörs och att stora informationsmängder försvinner. Det är av vikt att universitetet arbetar förebyggande och systematiskt genom återkommande testning och övning för att identifiera och kartlägga samt dokumentera brister och svagheter i den fysiska IT-miljön. Detta för att ta fram åtgärder och skapa beslutsunderlag i syfte att öka motståndskraft och robusthet.

Granskningen har utgått från den av universitetsstyrelsen beslutade internrevisionsplanen för 2024. Det övergripande syftet med granskningen har varit att utvärdera om tillräckliga åtgärder vidtagits för att säkerställa och skydda den fysiska IT-miljön samt att bedöma om detta har gjorts med en betryggande intern styrning och kontroll.

De övergripande revisionsfrågorna som granskningen har ämnat att besvara är:

- Finns det en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll för att säkerställa en tillräcklig fysisk säkerhet i IT-utrymmen?
- Finns det processer och rutiner för att förhindra incidenter och vidtas åtgärder för att förbättra säkerheten efter incidenter?

2. Omfattning och metod

Granskningen har utförts genom dokumentanalys, intervjuer med utvalda nyckelpersoner samt platsbesök i IT-utrymmen. Granskningen har utgått från Stockholms universitets relevanta styrdokument inom området, Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB:s) och Riksarkivets vägledning för fysisk informationssäkerhet i IT-utrymmen² samt syftet med granskningen och revisionsfrågorna.

Platsbesöken har omfattat två IT-utrymmen som förvaltas av den centrala IT-avdelningen och fyra delade IT-utrymmen som förvaltas av institutioner. De två IT-utrymmena som förvaltas av IT-avdelningen avser de primära datorhallarna för Stockholms universitets centrala IT-infrastruktur. IT-utrymmena som förvaltas av institutioner har omfattat IT-lösningar hos Östersjöcentrum, Institutionen för ekologi, miljö och botanik, Institutionen för astronomi, Fysikum, Historiska institutionen samt Filosofiska institutionen. Urvalet av IT-utrymmen bestämdes utifrån en inledande analys och kartläggning.

Granskningen har genomförts i samverkan mellan IR och konsulter från PwC.³

Denna rapport är en översiktlig och publik internrevisionsrapport som ämnar att besvara granskningens två övergripande revisionsfrågor. Detaljerade resultat från platsbesöken redovisas i en separat underlagsrapport som PwC har tagit fram. Underlagsrapporten har delats med IT-avdelningen och Fastighetsavdelningen och behandlas konfidentiellt.

Samtliga intervjuade har givits möjlighet att faktagranska ett utkast av såväl publik rapport som underlagsrapport innan färdigställandet.

² Publikationsnummer: MSB629

³ Enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av ramavtalet SU FV-2.2.2-1739-20 och avropsförfrågan SU FV-0495-24 (daterad 2024-03-06).

3. Granskningsresultat

3.1. Styrning, uppföljning och kontroll

3.1.1 Riskanalyser och informationsklassning

I Stockholms universitets informationssäkerhetspolicy⁴ anges att: ”Informationssäkerhet handlar dels om att klassificera all den information som universitetet hanterar och dels om att säkerställa att information utifrån klassning skyddas på rätt sätt för att hindra att information läcker ut, förvanskas eller förstörs”. Vidare anges följande: “För att skyddet ska få rätt nivå och omfattning ska universitetets informationssäkerhet vara grundad i riskanalyser”.

Informationsklassning innebär att man graderar informationstillgångar i olika nivåer och klassningen ska sedan styra vilket skydd som ges. Behovet av säkerhetsåtgärder skiljer sig åt beroende på informationstillgångarnas skyddsvärde. Riskanalyser och informationsklassning bör användas som ett stöd för att utforma det fysiska skyddet som bör utgå från hur skyddsvärda informationstillgångarna är.

Behovet universitetet har av att skydda IT-utrymmena är beroende av vilken risk universitetet i stort bedömer finnas utifrån ett informationssäkerhetsperspektiv, men även utifrån perspektiv som stöld, brand, vandalisering och sabotage.

I syfte att hantera risker som kan leda till att universitetet inte fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3§ myndighetsförordningens (2007:515) upprättat universitetet årligen en riskanalys. En av universitetets högst värderade risker handlar om att informationssäkerhet: ”Risk att bristande informationssäkerhet leder till att viktig information går förlorad.” Om universitetet har värderat en risk som hög ska risken åtgärdas och uppföljningen ska dokumenteras.⁵ Inom ramen för riskarbetet utarbetar universitetsförvaltningen samt de båda vetenskapliga områdena åtgärdsplaner. En genomgång av vidtagna åtgärder i rapporteringen för T3 visar att universitetsförvaltningen genomfört åtgärder som handlar om att lansera och erbjuda digital utbildning i informationssäkerhet och dataskyddsförordningen för alla universitetets medarbetare, samt slutföra projektet Etablering av ett systematiskt informationssäkerhetsarbete och resultatstyrning (ESIR), implementera resultatet och vidta åtgärder utifrån resultatet. När det gäller humanvetenskapliga områdets rapportering framgår att åtgärder som vidtas handlar om att informera om informationssäkerhet samt ha löpande dialog med IT-avdelningen. För naturvetenskapliga områdets rapportering saknas risken om informationssäkerhet helt och inga åtgärder finns heller redovisade.⁶

⁴ SU FV-2209-23

⁵ Dnr SU FV-4253-22 ”Stockholms universitets riskanalys 2023–2024”. Beslutad av universitetsstyrelsen. Beslutsdatum 2022-12-02

⁶ Uppföljning risker och riskåtgärder, T3, Stockholms universitet

IR har i granskningen noterat att det saknas ett systematiskt arbete med att utföra riskanalyser och informationsklassningar. Detta är nödvändigt för att säkerställa ett enhetligt skydd av likvärdiga informationstillgångar i hela organisationen. För samtliga IT-utrymmen som har ingått i granskningens urval för platsbesök saknas dokumenterade riskanalyser. Vidare har inte någon informationsklassning genomförts för något av IT-utrymmena.

På universitetet pågår dock ett projekt (ESIR som nämnts ovan) där en av de huvudsakliga prioriteringarna är informationsklassning. Projektet syftar till att stödja verksamheten med inventering och klassning av information. Det finns en framtagna organisationsgemensam modell för informationsklassning som dock inte är till fullo implementerad. Motsvarande aktiviteter har pågått i ett antal år utan att det har färdigställts. Vid tidpunkten för granskningen var tidplanen att planerade aktiviteter för informationsklassning ska slutföras 2024. Enligt en IT-Styrgruppsrapport (daterad 2024-03-22) som IR har tagit del av har det noterats att endast 13 av 71 definierade enheter genomfört aktiviteter relaterade till informationsklassningar, 30 enheter är initierade och 28 är ej påbörjade (varav dessa är några olika projekt och temporära enheter som enligt uppgift troligen inte ska informationsklassas).

Informationen är den primära tillgången som ska klassificeras. Resurser som hanterar information, exempelvis IT-infrastruktur och fysiska tillgångar, ska sedan utformas för att möta de krav som klassningen av informationen medför. Att inte arbeta systematiskt med riskanalyser och informationsklassning riskerar bland annat att leda till att universitetets informationstillgångar inte skyddas i den utsträckning som de borde.

Inom universitetet pågår även ett lokalanpassningsprojekt benämnt "Lokaloptimering". Inom projektet planeras en översyn och kartläggning av universitetets IT-utrymmen att genomföras.

3.1.2 IT-lösningar utanför den centrala IT-infrastrukturen

IT-avdelningen hyr två IT-utrymmen, vilka används som primära datorhallar för universitetets centrala IT-infrastruktur, av Fastighetsavdelningen som i sin tur hyr utrymmena av bolaget Akademiska Hus. Utrymmena är äldre lokaler som inte är optimalt utformade och i granskningen har det framkommit att de inte motsvarar IT-avdelningens nuvarande behov.

IT-avdelningen har ett övergripande ansvar för universitetets IT, vilket bland annat omfattar utveckling, förvaltning, driftsättning och övervakning av plattformar och tjänster som stödjer forskare, lärare, studenter och verksamhetsstödet. Genom IT-utrymmena som nämns ovan tillhandahåller IT-avdelningen infrastrukturen för de tjänster som universitetets förvaltning men även institutioner kan nyttja.

Det är dock inget krav för institutionerna och fakulteterna att använda de centrala IT-lösningarna utan de har mandat att själva besluta om de vill ha egna IT-lösningar utanför universitetets centrala IT-infrastruktur. Uppbyggnaden av IT varierar därmed mellan olika institutioner och verksamheter. I och med denna komplexitet försvåras arbetet med att

säkerställa tillräcklig säkerhet i alla de olika IT-utrymmen som finns inom universitetet.

Under granskningen har noterats exempel på institutioner med egna IT-lösningar där både originaldata och backupkopior förvaras i samma IT-utrymme. Förvaring av backupkopior på samma geografiska plats innebär en ökad risk för att både originaldata och backupkopior förloras vid en incident.

I granskningen har det vidare framkommit att flera institutioner inom det naturvetenskapliga området har ett behov av komplexa och kraftiga IT-lösningar som inte kan tillhandahållas av IT-avdelningen och att därför uppger att de har fortsatt behov av egen IT-drift. IT-avdelningen har inte kapacitet att genom dess nuvarande IT-utrymmen och infrastruktur leverera enligt deras behov.

IR har även konstaterat att några institutioner aktivt valt att använda egna IT-lösningar med anledning av att de upplever att IT-avdelningens tjänster är för kostsamma.

Det finns i dagsläget inga centrala vägledningar eller kravställningar som anger hur IT-utrymmen bör vara utformade. Under granskningen har det framkommit att IT-avdelningen arbetar med framtagande av styrande dokument som ska tydliggöra krav för införande av basnivå för IT-säkerhet inom universitetet. Dessa krav utgår i hög utsträckning från MSB:s föreskrifter om informations- och IT-säkerhet för statliga myndigheter.⁷ Det har noterats att arbetet med detta styrande dokument pågår och att diskussioner bland annat förs om styrdokumentets detaljnivå. IT-utrymmen behöver dock kompletteras med andra fysiska skyddsåtgärder än det som berörs i planerad basnivå för IT-säkerhet, då det finns andra krav som rör exempelvis brand, inbrott och kylning i utrymmena.

3.1.3 Samverkan och gränsdragningar

Fysisk säkerhet i IT-utrymmen berör flera avdelningar och funktioner inom Stockholms universitet. För att uppnå en tillfredsställande säkerhetsnivå bör de samverka. Detta för att lämpliga säkerhetsåtgärder ska kunna tillämpas och ge ett lämpligt skydd ur ett gemensamt perspektiv. Därutöver berörs exempelvis externa organisationer som Akademiska Hus och Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) då de är hyresvärdar för de lokaler som Stockholms universitet har IT-utrymmen i.

Utifrån genomförda intervjuer och granskade styrdokument har det noterats att det vid granskningstillfället saknas till fullo ändamålsenliga, tydliga och fastslagna ansvarsområden avseende fysisk säkerhet i IT-utrymmen. IR har konstaterat att det i organisationen upplevs finnas en otydlighet i vem som ansvarar för vad. Det har exempelvis noterats att ansvaret för att genomföra riskanalyser för IT-utrymmena upplevs vara otydligt.

⁷ MSBFS 2020:6-8

I urvalet av de platsbesök som omfattats av denna granskning har lokaler som Stockholms universitet hyr av KTH omfattats. En observation som direkt relaterar till dessa IT-utrymmen är att universitet inte har samma kontroll över vilka personer som har åtkomst och rör sig i de utrymmena. Exempelvis delas IT-utrymmen med KTH och i dessa utrymmen är Stockholms universitets servrar inte åtskilda. Enligt uppgifter vid platsbesök är åtkomsten inte enbart begränsad till IT- och säkerhetspersonal utan vissa professorer och doktorander vid KTH uppges även ha tillträde till IT-utrymmena. Därutöver har det noterats att varken KTH eller Stockholms universitet genomför systematiska och periodiska uppföljningar av vilka som har fysisk åtkomst till dessa IT-utrymmen, vilket innebär ökade säkerhetsrisker.

Utifrån genomförda intervjuer framkommer en bild där nyckelpersoner för granskningsområdet upplever bristande samverkan mellan centrala IT och lokala IT-ansvariga. Tydliga ansvarsområden och tydliga roller är en väsentlig del i ett systematiskt säkerhetsarbete.

3.1.4 Överblick över IT-utrymmen

Den komplexa och decentraliserade kulturen inom universitetet innebär att det finns svårigheter att få en heltäckande och tydlig överblick över universitetets samtliga IT-utrymmen. Det har varit förenat med svårighet att under granskningen få information om hur många och vilka IT-utrymmen som de facto finns inom universitetet.

Fastighetsavdelningen har ett fastighetssystem som innehåller universitetets samtliga lokaler (Faciliate). Fastighetsavdelningen ansvarar för registrering och underhåll av Faciliate och dess data. Genom detta system går det att filtrera och få en sammanställning över vilka utrymmen som finns registrerade hos Fastighetsavdelningen. Fastighetsavdelningen ansvarar för registreringen av lokalerna och de uppdaterar innehållet löpande. Det går dock inte att verifiera huruvida fastighetssystemet är fullständigt då det endast innehåller sådant som rapporterats och anmälts som IT-utrymmen.

I Faciliate är samtliga IT-utrymmen kategoriserade enligt "*Data / Tele / EI*". Utrymmena är vid granskningstillfället inte kategoriserade på en mer detaljerad nivå, vilket bidrar till svårigheterna med att få en heltäckande och tydlig överblick över universitetets samtliga IT-utrymmen. Värdet för datakolumnen "*Hyresgästnamn*" för samtliga IT-utrymmen i Faciliate är "*Gemensam lokal - IT-funktion*" och det är inte heller enkelt att utläsa vilken avdelning eller institution som är hyresgäst utan en kompletterande analys. Ett tydliggörande av hyresgästerna för de olika IT-utrymmena direkt i fastighetssystemet hade förbättrat överblicksmöjligheterna. IR har i samband med granskningen tagit del av ett utdrag ur Faciliate som visar att det finns 401 IT-utrymmen vid Stockholms universitet, vilket illustrerar otydligheten i fastighetssystemets kategorisering.

3.1.5 Fysisk åtkomstkontroll i Stockholms universitets centrala datorhallar

Rutinerna för besökare till IT-avdelningens två primära datorhallar anger att personer som inte har tilldelats fysisk åtkomst samt personer som har tilldelats åtkomst, men inte arbetar inom

IT-avdelningen alltid ska ledsagas av en medarbetare från IT-avdelningen. Utifrån genomförda intervjuer kan det konstateras att denna rutin inte alltid efterlevs och att det finns svårigheter i att säkerställa detta.

Bakgrunden till de nuvarande rutinerna med ledsagning av även medarbetare som är behöriga att vistas i IT-utrymmena är att det i de två centrala datorhallarna saknas tillfredsställande zoner som separerar serverna i IT-utrymmena genom delade eller dedikerade rack och på så sätt säkerställer åtkomst till serverar för endast behöriga personer. Vid granskningstillfället saknas förutsättningar för att säkerställa att de som har fysisk åtkomst till IT-utrymmena endast har tillträde till den zon och det rack som de bör ha åtkomst till. Med det på plats skulle de som tilldelats fysisk åtkomst inte behöva ledsagas av en medarbetare från IT-avdelningen. Besökare, det vill säga personer som inte har tilldelats fysisk åtkomst till IT-utrymmena, bör dock fortsatt alltid ledsagas.

Genom platsbesök hos institutioner har IR noterat exempel där begränsad åtkomst och krav på ledsagare nämns som en av anledningarna till att institutioner valt att ha egna IT-lösningar istället för att beställa och nyttja de centrala IT-lösningarna som tillhandahålls av IT-avdelningen.

3.1.6 Bedömning och rekommendationer

IR:s sammantagna bedömning är att styrningen, uppföljningen och kontrollen för att säkerställa en tillräcklig fysisk säkerhet i IT-utrymmen är otillfredsställande.

Risikanalyser och informationsklassning saknas

Avsaknaden av ett systematiskt arbete med att utföra riskanalyser och informationsklassningar innebär att det saknas förutsättningar för att kunna säkerställa ett enhetligt skydd av likvärdiga informationstillgångar. För samtliga IT-utrymmen som har ingått i granskningens urval för platsbesök saknas dokumenterade riskanalyser. Informationsklassning har inte genomförts för något av IT-utrymmena vid tidpunkten för granskningen. Vidare bedömer IR att det är en brist att uppföljningen av vidtagna riskåtgärder (med anledning av att informationssäkerhet ges hög risk i universitetsövergripande riskanalys 2023-2024) inte bedöms påverka riskvärdet inom Humanvetenskapliga området, medan Naturvetenskapliga områdets redovisning helt saknar åtgärder.

I det pågående lokalanpassningsprojektet vill IR poängtera vikten av att genomföra riskanalyser och informationsklassningar samt integrera säkerhetsarbetet tidigt och i hela projektet. Detta är särskilt viktigt att beakta om det blir aktuellt för universitetet att planera/projektera för att bygga nya IT-utrymmen alternativt bygga om de befintliga IT-utrymmena.

IR rekommenderar:

1. Universitet rekommenderas att införa rutiner för att säkerställa ett systematiskt arbete med riskanalyser samt implementera arbetet med informationsklassningar.

Brister i IT-lösningar utanför den centrala IT-infrastrukturen

Uppbyggnaden av IT varierar mellan olika institutioner och verksamheter. I och med detta försvåras arbetet med att säkerställa tillräcklig säkerhet i alla de olika IT-utrymmen som finns inom universitetet. Under granskningen har noterats exempel på institutioner som inte har implementerat grundläggande säkerhetsåtgärder för IT-lösningarna. Det saknas centrala vägledningar eller kravställningar som anger hur IT-utrymmen bör vara utformade.

IR rekommenderar:

2. Universitet rekommenderas att ta fram ändamålsenliga vägledningar och kravställningar avseende hur IT-utrymmen bör vara utformade samt säkerställa att uppföljning sker av att kraven efterlevs.

Samverkan och gränsdragningar bör tydliggöras

Det har noterats att det saknas till fullo ändamålsenliga, tydliga och fastslagna ansvarsområden och samverkan för fysisk säkerhet i IT-utrymmen. Exempel på brister har noterats vad gäller avsaknaden av systematiska och periodiska uppföljningar av vilka som har fysisk åtkomst till IT-utrymmen som universitetet hyr av KTH.

Utifrån genomförda intervjuer framkommer en bild där nyckelpersoner för granskningsområdet upplever bristande samverkan mellan centrala IT och lokala IT-ansvariga. IR bedömer att detta kan ha en negativ påverkan på den interna styrningen och kontrollen vad gäller fysisk säkerhet i IT-utrymmen.

IR rekommenderar:

3. Universitet rekommenderas att tydliggöra och förankra ansvarsområden och samverkansformer i styrdokument. När externa leverantörer är involverade rekommenderas universitetet att tillse att säkerhetskrav gentemot externa leverantörer finns dokumenterade i avtal. Dessa bör sedan systematiskt följas upp för att säkerställa att de externa leverantörerna lever upp till avtalade krav.

Överblick över IT-utrymmen saknas

Det finns svårigheter att få en heltäckande och tydlig överblick över universitetets samtliga IT-utrymmen. Under granskningen har vi inte kunnat erhålla tillförlitliga uppgifter om vilka IT-utrymmen som finns inom universitetet. Ett utdrag från universitetets fastighetssystem (Faciliate) visar emellertid att det finns 401 IT-utrymmen vid universitetet där samtliga IT-utrymmen är kategoriserade enligt "Data / Tele /EP", men utrymmena är inte kategoriserade på en mer tillräckligt detaljerad nivå.

IR rekommenderar:

4. Universitet rekommenderas att inventera IT-utrymmen samt detaljera benämningarna och kategoriseringarna av IT-utrymmena som finns i Fastighetsavdelningens fastighetssystem. Inledningsvis bör IT-utrymmena kategoriseras i enlighet med MSB:s Vägledning för fysisk informations säkerhet i IT-utrymmen; Datorhall⁸, Datorrum⁹ eller Kommunikationsrum/Korskopplingsrum (KK-rum)¹⁰.

Fysisk åtkomstkontroll bör stärkas i Stockholms universitets centrala datorhallar

För IT-avdelningens två primära datorhallar saknas tillfredsställande zoner som separerar serverna i IT-utrymmena genom delade eller dedikerade rack och på så sätt säkerställer åtkomst till servrar för endast behöriga personer. Vid granskningstillfället saknas förutsättningar för att säkerställa att de som har fysisk åtkomst till IT-utrymmena endast har tillträde till den zon och det rack som de bör ha åtkomst till.

IR rekommenderar:

5. Universitetet rekommenderas överväga att planera åtgärder för att säkerställa att personer som tilldelats fysisk åtkomst i Stockholms universitets två centrala datorhallar endast har tillträde till den zon och de rack som de bör ha åtkomst till.

⁸ Med en datorhall avses en lokal som förvarar en större mängd IT-utrustningar. Lokalen är initialt avsedd och projekterad för IT-drift.

⁹ Med datorrum avses en lokal som förvarar en mindre mängd IT-utrustningar. Lokalen kan vara anpassad för IT-drift, men är inte uttalat avsedd eller projekterad för det ändamålet.

¹⁰ Ett KK-rum är en lokal där kommunikationsutrustningar såsom routers, switchar och hubbar kopplas samman. Lokalen kan vara anpassad för IT-drift. I ett KK-rum förvaras ingen utrustning som innehåller datamedia (hårddiskar, databand, disketter eller liknande).

3.2. Incidenter och säkerhetsavvikelser

3.2.1 Förutsättningar för skyndsam hantering av incidenter och säkerhetsavvikelser

Med incidenthantering menas alla de aktiviteter som är relaterade till en organisations arbete med incidenter, till exempel upptäcka, åtgärda och förhindra incidenter. Att ha kunskap om organisationens hotbild och de incidenter som inträffar är bland annat viktigt för ett effektivt säkerhetsarbete.

IT-avdelningens två IT-utrymmen, de primära datorhallar för universitetets centrala IT-infrastruktur, är inte byggda med syftet att vara IT-utrymmen och byggdes utan skyddsåtgärder som skulle ha beaktats om syftet vid byggnationen av lokalerna varit annorlunda. Fastighetsavdelningens säkerhetsfunktion har löpande utökat skyddet för de IT-utrymmena genom att implementera skyddsåtgärder relaterade till exempelvis inbrott, kameraövervakning och brandskydd. Vidare genomför de återkommande kontroller för att säkerställa att skyddsåtgärder är i drift.

Inom säkerhetsfunktionen finns en tjänsteman i beredskap (TiB) för hantering av allvarliga händelser. TiB ansvarar för att upptäcka, verifiera, larma och informera vid händelser som riskerar att utvecklas till allvarliga kriser. Det har dock noterats att TiB-funktionen saknar ändamålsenliga och etablerade rutiner avseende IT- och informationssäkerhetsincidenter.

På universitetet finns det flera olika systemstöd för att rapportera och följa incidenter. Incidenter kan exempelvis rapporteras till helpdesk via serviceportalen. Under 2024 har ett nytt inrapporteringsystem, IA, tagits i bruk för rapportering och hantering av incidenter och avvikelser relaterade till egendom och säkerhet inom hela universitet.¹¹

I granskningen har IR dock noterat att IT-ansvariga på institutioner upplever att de nuvarande rutinerna inte ger goda förutsättningar för skyndsam hantering av incidenter och säkerhetsavvikelser. De efterfrågar direkta kommunikationskanaler för rapportering.

3.2.2 Brandskydd, vätskeskydd och rutiner/regler som gäller i IT-utrymmena

En brand i eller i närheten av IT-utrymmen kan få väldigt allvarliga konsekvenser. Ett tillförlitligt brandskydd nödvändigt för att minimera de risker som en brand innefattar. Vidare ska förvaring av brännbart eller brandfarligt material i närheten av ett IT-utrymme undvikas.

IR noterade vid samtliga platsbesök att brandfarligt material fanns i eller i anslutning till samtliga IT-utrymmen, till olika grad. Exempelvis förekom brandfarligt material löst på olika platser i några IT-utrymmen och i ett annat IT-utrymme förvarades brandfarligt material i ett

¹¹ IA-systemet (informationssystem om arbetsmiljö) är ett digitalt verktyg som ska användas vid rapportering och hantering av tillbud, olycksfall, färdolycksfall, arbetssjukdom, miljö och egendom/säkerhet inom hela universitetet (IA-systemet har ersatt det tidigare inrapporteringsystemet, SAMIR).

angränsande rum som utgör samma brandcell.

Vid platsbesöken noterade IR även allvarliga brister relaterade till vätska i två IT-utrymmen. I ett av IT-utrymmena fanns ett vattenbaserat sprinklersystem installerat som släcksystem vilket bör undvikas eftersom detta allvarligt kan skada IT-utrustning och datamedia. Vidare noterades det i ett annat IT-utrymme fanns golvvannar som saknade skydd mot uppstigande vätska. Därutöver noterades att det saknades tydligt skyltade rutiner/regler som gäller för respektive utrymme i samtliga besökta IT-utrymmen.

3.2.3 Säkerhetskopiering och återställning av central IT-infrastruktur

För universitets centrala IT-drift förvaras ytterligare backupkopior, genom samverkan med en annan myndighet, på en tredje plats som är geografiskt åtskild från Stockholms universitet. Syftet med detta är att möjliggöra för universitetet att återläsa information och återställa användningen av IT-infrastruktur vid en katastrof, skapad av natur eller människa.

I granskningen har det dock noterats att det saknas ett formellt avtal innehållande krav och servicenivåer för denna samverkan samt att ingen formaliserad uppföljning av IT-utrymmet sker. Detta innebär en ökad risk för att universitetets information hanteras med bristfällig säkerhet.

Om en katastrof skulle inträffa vid universitetet skulle den lagringsplatsen vara den enda återstående kopian av universitetets information som lagras genom universitetets centrala IT-drift.

Med anledning av detta och för att minimera risken att den informationen inte går förlorad vid ett sådant tillfälle är det av största vikt att det förekommer en god styrning och kontroll relaterat till lagringsplatsen. Samma skyddsåtgärder som implementeras i IT-avdelningens primära datorhallar bör implementeras för den tredje lagringsplatsen. Detta inkluderar exempelvis lämpliga fysiska åtkomstkontroller, brandskydd och vätskeskydd.

3.2.4 Bedömning och rekommendationer

IR:s sammantagna bedömning är att Stockholms universitets processer och rutiner för att förhindra incidenter i IT-utrymmen och att åtgärder vidtas för att förbättra säkerheten efter incidenter är bristfällig.

Förutsättningar för skyndsamt hantering av incidenter och säkerhetsavvikelse bör stärkas

Fastighetsavdelningens säkerhetsfunktion har löpande utökat skyddet för IT-avdelningens två primära datorhallar för universitetets centrala IT-infrastruktur. IR ser detta som positivt. Vidare finns en TiB-funktion inom säkerhetsfunktionen och det finns etablerade systemstöd för att rapportera följande incidenter.

IT-ansvariga på institutioner upplever dock att de nuvarande rutinerna inte ger goda förutsättningar för skyndsam hantering av incidenter och säkerhetsavvikelser. De efterfrågar direkta kommunikationskanaler för rapportering. Därutöver saknar TiB-funktionen ändamålsenliga och etablerade rutiner avseende IT- och informationssäkerhetsincidenter.

IR rekommenderar:

6. Universitetet rekommenderas att överväga införandet av direkta kommunikationskanaler för rapportering av incidenter och säkerhetsavvikelser från IT-ansvariga på institutionerna till centrala IT-avdelningen. Vidare rekommenderas att rutiner avseende IT- och informationssäkerhetsincidenter tas fram för TiB-funktionen.

Brister i brandskydd och vätskeskydd samt avsaknad av rutiner/regler som gäller IT-utrymmena

Vid samtliga platsbesök noterades att brandfarligt material fanns i eller i anslutning till samtliga IT-utrymmen, till olika grad. IR noterade även allvarliga brister relaterade till vätska i två av IT-utrymmena. Därutöver noterades att det saknades tydligt skyltade rutiner/regler som gäller för respektive utrymme i samtliga besökta IT-utrymmen. Detta innebär ökade säkerhetsrisker och en ökad risk för förlust av ekonomiska värden som finns investerade i Stockholms universitets informationsresurser.

IR rekommenderar:

7. Universitetet rekommenderas att ta fram en plan för att säkerställa efterlevnad av vägledning inom området och att risker hanteras och åtgärdas. Det rör till exempel säkerställande av att rutiner/regler som gäller för kritiska IT-utrymmen tydligt ska skyltas inne i utrymmen. Vidare rekommenderas universitetet tillse att brandfarligt material inte förvaras i närheten, i utrymmet eller i angränsande rum som utgör samma brandcell som IT-utrymmen samt att det finns tillfredsställande vätskeskydd i IT-utrymmen.

Stärkt styrning för säkerhetskopiering och återställning av central IT-infrastruktur

Åtgärder har vidtagits för att kunna återläsa information och återställa användningen av central IT-infrastruktur vid en katastrof, skapad av natur eller människa, vilket IR ser som positivt. I granskningen har det dock noterats att det saknas ett formellt avtal innehållande krav och servicenivåer för pågående samverkan med en annan myndighet för säkerhetskopiering och återställningsmöjligheter av universitetets centrala IT-drift. Detta

innebär en ökad risk för att universitetets information hanteras med bristfällig säkerhet.

IR rekommenderar:

8. Universitetet rekommenderas säkerställa att det finns ett formellt avtal innehållande krav och servicenivåer för förvaringen av backupkopior på den tredje platsen som är geografiskt åtskild från universitetet. Samma skyddsåtgärder som implementeras i IT-avdelningens primära datorhallar bör implementeras för den tredje lagringsplatsen.

Yttrande

2024-06-14

Dnr SU FV-1741-24

Handläggare:
Clara Ersson
Verksamhetscontroller
Rektors kansli

Universitetsstyrelsen 2024-06-14

Yttrande över Internrevisionens granskning av kompetensförsörjningsarbetet (T/A-personal)

Internrevisionens granskning

Internrevisionen har under 2024 granskat kompetensförsörjningsarbetet av teknisk och administrativ personal (T/A-personal) vid Stockholms universitet. Syftet med granskningen var att bedöma om det finns en tillräcklig styrning och intern kontroll i hanteringen av det strategiska kompetensförsörjningsarbetet avseende T/A-personal vid universitetet.

Granskningen utgår från följande revisionsfrågor:

1. Finns det ändamålsenliga styr- och stöddokument som säkerställer att universitetet arbetar strategiskt med kompetensförsörjning?
2. Finns det en tydlig och fastställd roll- och ansvarsfördelning avseende universitetets kompetensförsörjningsarbete?
3. Bedrivs det ett aktivt arbete för att säkra universitetets kompetensförsörjning på kort och lång sikt?
4. Genomförs det någon uppföljning av universitetets kompetensförsörjning och vidtas det åtgärder baserat på uppföljningen?

Internrevisionens bedömning är som följer; avseende revisionsfråga 1 finns det förbättringsmöjligheter, avseende revisionsfråga 2 är arbetet tillfredställande och avseende revisionsfråga 3–4 är arbetet bristfälligt.

Internrevisionens iakttagelser och rekommendationer från granskningarna sammanfattas i rapporten ”Granskning av kompetensförsörjningsarbetet” (dnr SU FV-0495-24, daterad 2024-05-08). Rapporten är ställd till universitetsstyrelsen och ger en övergripande bild av utfört granskningsarbete och resultat.

Rektors kansli

Internrevisionens rekommendationer

Med anledning av granskningsresultatet rekommenderar Internrevisionen följande:

1. Universitetet bör förtydliga vad som avses och förväntas rörande strategiskt kompetensförsörjningsarbete av T/A-personal.
2. Universitetet bör ta fram ett universitetsgemensamt stöd för strategisk kompetensförsörjning av T/A-personal.
3. Universitetet bör utveckla uppföljningen och framtagandet av nyckeltal och analyser för att möjliggöra ett mer strategiskt kompetensförsörjningsarbete.

Rektors yttrande

Rektors yttrande över rapporten, som avges i samråd med universitetsdirektören, följer nedan.

För att bedriva utbildning och forskning av hög internationell kvalitet krävs ett välfungerande verksamhetsstöd, både inom kärnverksamheten och genom den centrala universitetsförvaltningen. Rektor vill därför inledningsvis understryka vikten av ett välfungerande verksamhetsstöd. Det finns emellertid verksamhetsaspekter, inklusive ett missförstånd avseende värderingen av risken för brister/svårigheter i kompetensförsörjningen av T/A-personal, som leder till att rektor i vissa avseenden gör en annan bedömning än Internrevisionen.

Det framgår från den universitetsövergripande riskanalysen att brister/svårigheter i kompetensförsörjningen är en prioriterad risk att hantera. Internrevisionen konstaterar i rapporten att de har noterat otydligheter avseende huruvida T/A-personal ingår i denna prioritering. Syftet med den beskrivning av risken som finns i riskanalysen är dock att tydliggöra att brister/svårigheter i kompetensförsörjning *primärt* rör vissa grupper av lärare och forskare och endast i begränsad omfattning (delar av) verksamhetsstödet.

På övergripande nivå bedöms det finnas goda möjligheter till kompetensförsörjning inom verksamhetsstödet. Universitetet har dock de senaste åren haft vissa svårigheter att rekrytera medarbetare inom IT samt inom ekonomi/upphandling. En stor andel statliga myndigheter rapporterar personalbrist inom dessa yrkesområden¹, och inom dessa områden finns därför särskild anledning att göra fördjupade analyser av kompetensförsörjningen. Som framgår av Internrevisionens rapport görs detta också redan proaktivt vid både Ekonomiavdelningen och IT-avdelningen. Vidare har universitetsdirektören i flera lönerevisioner prioriterat specialistkompetens inom IT i syfte att behålla konkurrensutsatt personal.

¹ Arbetsgivarverkets kompetensbarometer 2023

Uppföljning av universitetets kompetensförsörjning genomförs kontinuerligt inför lönerrevisioner. Det finns således en systematisk uppföljning och genomlysning av kompetensförsörjningen av T/A-personal. Lärosätet arbetar vidare på flera sätt systematiskt med att rekrytera och behålla personal (se exempel nedan), även om det saknas ett övergripande styrdokument eller en uttalad definition för strategiskt kompetensförsörjningsarbete för T/A-personal.

Kunskap om vilken kompetens som behövs på kort och lång sikt samt vilka åtgärder som är lämpliga inom olika verksamhetsområden finns på lokal nivå och hanteras i stor utsträckning lokalt av rekryterande chefer. Kompetensförsörjningen är också ett återkommande tema för diskussioner mellan avdelningschefer vid förvaltningen, och avdelningschefer och administrativa chefer har diskuterat utmaningar inom vissa specialistkompetenser och samarbete såsom delade tjänster för att hantera bristsituationer och mentorskap.

Rektor bedömer att nyttan med att stärka systematiken i kompetensförsörjningsarbetet på central nivå inte motiverar den administrativa bördan och kostnaden av ökade krav på dokumentation och uppföljning inom de delar av verksamhetsstödet där det inte råder personalbrist/svårigheter med kompetensförsörjningen.

1. Internrevisionen rekommenderar:

Universitetet bör förtydliga vad som avses och förväntas rörande strategiskt kompetensförsörjningsarbete av T/A-personal.

Rektors yttrande:

Rektor konstaterar att formuleringarna i riskanalysen avseende kompetensförsörjningen behöver ses över, eftersom de lämnar utrymme för missförstånd om att det skulle finnas en hög risk för generell kompetensbrist inom verksamhetsstödet.

Som framgår från universitetets strategier ska verksamhetsstödet utgå från en förståelse för utbildningens och forskningens behov. Inom ansvarsområdet ingår bl.a. stöd för kvalitetsutveckling och kommunikation, forsknings- och innovationsstöd, stöd inom student- och personalfrågor, ekonomihantering samt vid myndighetsutövning. I strategierna framgår att universitetet ska bedriva ett strategiskt rekryterings- och kompetensförsörjningsarbete. På flera ställen framgår att lärare/forskare avses, men det nämns även att verksamhetsstödet kompetens inom dataskydd och informationssäkerhet behöver utvecklas.

Rektor konstaterar att universitetet arbetar systematiskt med kompetensförsörjningen på flera sätt (se nedan). Såvitt rektor känner till har tydligare styr- och stöddokument avseende kompetensförsörjning av T/A-personal inte efterfrågats av verksamheten.

Åtgärder: Formuleringarna i riskanalysen avseende kompetensförsörjning behöver ses över och förtydligas. Detta kommer att göras i samband med den översyn av riskanalysen som ska genomföras under hösten inom ramen för ordinarie arbetsrutiner, och som universitetsstyrelsen väntas fatta beslut om i november 2024.

2. Internrevisionen rekommenderar:

Universitetet bör ta fram ett universitetsgemensamt stöd för strategisk kompetensförsörjning av T/A-personal.

Rektors yttrande:

Rektor bedömer att universitetet har ett väl utarbetat stöd för kompetensförsörjning. Lärosätet jobbar på flera sätt systematiskt med att rekrytera och behålla T/A-personal, vilket bl.a. inkluderar kvalificerade rekryteringsprocesser, tydliga lönebildningsprocesser, olika former av introduktioner för nyanställda, och diverse målgruppsanpassade informationsinsatser för att T/A-personal ska kunna genomföra sina arbetsuppgifter med hög kvalitet. När arbetsuppgifter är möjliga att utföra på distans kan T/A-personal erbjudas att på deltid arbeta hemifrån. För många yrkesgrupper finns möjlighet till utveckling inom det egna arbetsområdet och rörlighet inom universitetet.

Chefer har en central roll för att medarbetare ska trivas och vilja stanna på universitetet. Det finns ett chefsprogram där nya prefekter, avdelningschefer och administrativa chefer deltar i syfte att främja ett gott ledarskap. Universitetet arbetar vidare systematiskt med arbetsmiljö- och lika villkorsfrågor, och har ett genomarbetat stöd och information när medarbetare väljer att sluta sin anställning eller går i pension. Dialog med ansvariga chefer förs inom ramen för det årliga budgetarbetet, och viktiga processer säkras genom kontinuitetsplanering.

Mot bakgrund av att universitetet inte ser några generella problem med att kunna rekrytera och behålla personal inom stödverksamheten bedömer rektor att nyttan av att utveckla systematiken t.ex. genom att införa krav på formaliserade behovsanalyser, dokumentation av kompetensförsörjningsplaner och mer omfattande systematisk uppföljning för all T/A-personal inte skulle motivera den ökade administrativa bördan och kostnaden.

Åtgärder: Inga åtgärder planeras.

3. Internrevisionen rekommenderar:

Universitetet bör utveckla uppföljningen och framtagandet av nyckeltal och analyser för att möjliggöra ett mer strategiskt kompetensförsörjningsarbete.

Rektors yttrande:

Lönebildningen inom staten syftar till att arbetsgivaren ska kunna rekrytera, motivera, utveckla och behålla arbetstagare med sådan kompetens som behövs på kort och lång sikt². Inför lönerevisioner ser universitetet över behov av rekrytering, och hur omsättning av personal ser ut kopplat till lönestrukturer och omvärlden/den övriga arbetsmarknaden. Det finns således ett systematiskt kompetensförsörjningsarbete för T/A-personal. Uppgifter (nyckeltal) om personalomsättning, det vill säga extern rörlighet, individer som påbörjat respektive slutat sin anställning, tas fram ur befintligt system (Primula).

Mot bakgrund av att universitetet inte ser några generella problem med att kunna rekrytera och behålla personal inom stödverksamheten bedömer rektor sammanfattningsvis att den uppföljning som görs (i samband med lönerevisioner) är adekvat.

Åtgärder: Inga åtgärder planeras.

² Ramavtal om anställningsvillkor och löner mm, RALS.

Internrevisionen

Granskning av kompetens- försörjningsarbetet (T/A- personal)

Revisionsrapport från Internrevisionen

Universitetsstyrelsen den 14 juni 2024

Sammanfattning och rekommendationer

Internrevisionen (IR) har i enlighet med internrevisionsplanen för 2024 granskat kompetensförsörjningsarbetet av teknisk och administrativ personal (T/A-personal). Vikten av en välfungerande kompetensförsörjning betonas i såväl universitetets övergripande strategier som i den gemensamma riskanalysen. Syftet med granskningen är att bedöma om det finns en tillräcklig styrning och intern kontroll i hanteringen av det strategiska kompetensförsörjningsarbetet avseende T/A-personal vid universitetet.

När det gäller frågan huruvida det finns ändamålsenliga styr- och stöddokument som säkerställer att universitetet arbetar strategiskt med kompetensförsörjning är IR:s bedömning att det finns *förbättringsmöjligheter*.¹ Granskningen visar att det finns tydlighet i såväl strategi som riskanalys att strategisk kompetensförsörjning ges högsta vikt, men IR har noterat otydligheter huruvida T/A-personal ingår i denna prioritering. Vidare bedömer IR att det inte är tydligt att institutioner och avdelningar arbetar strategiskt med kompetensförsörjning i nivå med angiven prioritet och riskbedömning. Ett tydliggörande behövs även av vad det innebär att arbeta strategiskt med kompetensförsörjning.

IR bedömer att roll- och ansvarsfördelningen avseende kompetensförsörjningsarbetet är *tillfredställande*. Granskningen visar att det är tydligt reglerat i universitetets arbetsordning samt besluts- och delegationsordningar avseende ansvar för kompetensförsörjningen. Vidare är personalansvariga chefer medvetna om arbetsgivaransvaret samt ansvaret för kompetensförsörjningsarbetet av T/A-personal.

IR bedömer att det aktiva arbetet som genomförs för att säkra universitetets kompetensförsörjning av T/A-personal på kort och lång sikt är *bristfälligt*. Granskningen visar på bristande systematik i arbetet med kompetensförsörjning av T/A-personal. Vidare har universitetet inte tagits fram några konkreta åtgärder för att reducera risknivån avseende kompetensförsörjning av T/A-personal, varken inom de vetenskapliga områdena eller inom universitetsförvaltningen. Undantaget är det naturvetenskapliga området som har en åtgärd som rör stabforskare. IR:s bedömning är att universitetet kan förbättra systematiken i kompetensförsörjningsarbetet rörande T/A-personal genom att utarbeta åtgärder som reducerar risknivån avseende de identifierade bristerna/svårigheterna i kompetensförsörjningen. Andra insatser som kan göra systematiken bättre är att planera och dokumentera aktiviteter i kompetensförsörjningsplaner.

När det gäller frågan om det genomförs någon uppföljning av universitetets kompetensförsörjning och om det vidtas åtgärder baserat på uppföljningen är IR:s bedömning att arbetet är *bristfälligt*. Granskningen har visat en bristande systematik i hur institutioner och avdelningar följer upp arbetet avseende kompetensförsörjning av T/A-personal. Vidare genomförs det ingen övergripande uppföljning av universitetets kompetensförsörjningsarbete eller personalomsättning. Eftersom det saknas en universitetsövergripande uppföljning av arbetet har för

¹ IR använder följande fyra nivåer i sin bedömning av den interna styrningen och kontrollen: tillfredställande, förbättringsmöjligheter, bristfälligt och otillfredsställande.

närvarande universitetsförvaltningen och vetenskapsområdena inte någon samlad bild av kompetensförsörjningsarbetet. IR bedömer att framtagande av nyckeltal såsom personalomsättning samt mer strukturerade analyser av nuvarande kompetens och framtida behov är komponenter som skulle bidra till att möjliggöra ett mer strategiskt kompetensförsörjningsarbete.

Med anledning av granskningsresultatet rekommenderar IR följande:

1. Universitetet bör förtydliga vad som avses och förväntas rörande strategiskt kompetensförsörjningsarbete av T/A-personal.
2. Universitetet bör ta fram ett universitetsgemensamt stöd för strategisk kompetensförsörjning av T/A-personal.
3. Universitetet bör utveckla uppföljningen och framtagandet av nyckeltal och analyser för att möjliggöra ett mer strategiskt kompetensförsörjningsarbete.

Tobias Bjöörn
Internrevisionschef

Christoffer Skyberg
Internrevisor

Innehåll

SAMMANFATTNING OCH REKOMMENDATIONER	2
1. INLEDNING	5
1.1. Bakgrund	5
1.2. Syfte och revisionsfrågor	5
1.3. Omfattning och metod	6
2. OM T/A-PERSONAL VID UNIVERSITETET	7
3. GRANSKNINGSRESULTAT	10
3.1 Universitetsövergripande dokument	10
3.1.1 <i>Iakttagelser</i>	10
3.1.2 <i>Bedömning och rekommendationer</i>	11
3.2 Ansvar	12
3.2.1 <i>Iakttagelser</i>	12
3.2.2 <i>Bedömning och rekommendationer</i>	13
3.3 Aktiviteter	13
3.3.1 <i>Iakttagelser</i>	13
3.3.2 <i>Bedömning och rekommendationer</i>	15
3.4 Uppföljning	16
3.4.1 <i>Iakttagelser</i>	16
3.4.2 <i>Bedömning och rekommendationer</i>	16

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kompetensförsörjning handlar om att på kort och lång sikt säkerställa att verksamheten har tillgång till medarbetare med rätt kompetens för att fullgöra uppdraget och uppnå målen med verksamheten. Vikten av en välfungerande kompetensförsörjning betonas i universitetets övergripande strategier² för 2023–2026 och risker förenat med brister i kompetensförsörjningen ges högt riskvärde i universitetets riskanalys³ för 2023–2024.

År 2023 hade universitetet 4 741 medarbetare omräknat till årsarbetskrafter⁴. Av dessa utgjordes 1 669 av teknisk- och administrativ (T/A) personal vilket motsvarar 35 procent. I relation till det totala antalet årsarbetskrafter uppgår andelen T/A-personal inom det naturvetenskapliga området och humanvetenskapliga området till 21 procent⁵.

Arbetsgivarverket har i Kompetensbarometern från hösten 2023 identifierat utmaningar när det gäller den statliga sektorns möjligheter att rekrytera och behålla personal. Exempelvis kan nämnas att 67 procent av Arbetsgivarverkets medlemmar svarade att de har personalbrist och 44 procent av medlemmarna angav att de har svårt att behålla personal. Det område där störst brist på personal råder är inom IT, men det finns även stor personalbrist inom bland annat inköp och upphandling.

Kompetensförsörjning av T/A-personal är en av granskningarna som ingår i revisionsplanen för 2024 som i december 2023 beslutades av universitetsstyrelsen.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet är att bedöma om det finns en tillräcklig styrning och intern kontroll i hanteringen av det strategiska kompetensförsörjningsarbetet avseende T/A-personal.

Granskningen utgår från följande revisionsfrågor:

- Finns det ändamålsenliga styr- och stöddokument som säkerställer att universitetet arbetar strategiskt med kompetensförsörjning?
- Finns det en tydlig och fastställd roll- och ansvarsfördelning avseende universitetets kompetensförsörjningsarbete?

² Dnr SU FV-0644-22 "Strategier för Stockholms universitet 2023–2026". Beslutad av universitetsstyrelsen. Beslutsdatum 2022-12-02.

³ Dnr SU FV-4253-22 "Stockholms universitets riskanalys 2023–2024". Beslutad av universitetsstyrelsen. Beslutsdatum 2022-12-02.

⁴ Årsarbetskrafter visar den tid som myndigheten har betalat lön eller annan ersättning för till anställda i utbyte mot arbete under ett räkenskapsår. Uppdragstagare (konsult) räknas inte som anställd. Exempelvis blir två halvtidstjänstgörande personer som arbetat under hela räkenskapsåret en årsarbetskraft.

⁵ Uppgifter från Qlik Sense (beslutsstödsystem) och är inhämtade 2024-04-15.

- Bedrivs det ett aktivt arbete för att säkra universitetets kompetensförsörjning på kort och lång sikt?
- Genomförs det någon uppföljning av universitetets kompetensförsörjning och vidtas det åtgärder baserat på uppföljningen?

1.3 Omfattning och metod

I syfte att åstadkomma en övergripande bild av universitetets arbete med kompetensförsörjning har Internrevisionen (IR) valt att inkludera fyra förvaltningsavdelningar⁶ samt två institutioner från vardera vetenskapsområde.⁷ Två av institutionerna har jämförelsevis mycket T/A-personal omräknat till årsarbetskrafter varav de två andra institutionerna har ett mindre antal årsarbetskrafter. Förvaltningsavdelningarna har valts utifrån arbetsområden där Arbetsgivarverket har identifierat hög personalbrist⁸.

När det gäller de revisionskriterier som utgör bedömningsgrunder för IR:s analyser och bedömningar tar granskningen sin utgångspunkt i universitetets interna krav i fråga om att bedriva ett strategiskt kompetensförsörjningsarbete och myndighetsförordningens (2007:515) krav på att verksamheten ska bedrivas effektivt.

Vid bedömning av den interna styrningen och kontrollen tillämpar IR en fyrgradig bedömningsskala⁹.

Granskningen har genomförts utifrån fastställd granskningsplan och huvudsakligen baserats på dokumentstudier och intervjuer. Exempel på dokument som har granskats är arbetsordning, besluts- och delegationsordningar, åtgärdsplaner, chefspolicy, lönepolicy och riktlinjer för utvecklingssamtal. Exempel på roller som har intervjuats är prefekt, administrativ chef, avdelningsschef, HR-samordnare och controller. Sammantaget har 15 personer intervjuats.

De intervjuade har givits möjlighet att faktagranska ett utkast av rapporten innan färdigställandet.

⁶ De fyra förvaltningsavdelningar som ingått i granskningen är: IT-avdelningen, Personalavdelningen, Ekonomiavdelningen och Planeringssekreteriatet.

⁷ De fyra institutioner som ingått i granskningen är: Institutionen för ämnesdidaktik, Institutionen för ekonomisk historia och internationella relationer, Institutionen för biokemi och biofysik samt Nordiska institutet för teoretisk fysik.

⁸ Uppgifter från "Kompetensbarometern hösten 2023". Inhämtade från Arbetsgivarverkets hemsida 2024-01-31.

⁹ IR använder följande fyra nivåer i sin bedömning av den interna styrningen och kontrollen: tillfredsställande, förbättringsmöjligheter, bristfällig och otillfredsställande.

2. Om T/A-personal vid universitetet

Verksamhetsstödet inom Stockholms universitet arbetar för att säkerställa långsiktigt goda förutsättningar för forskning, utbildning, samverkan samt ledarskap på olika nivåer. Teknisk och administrativ (T/A) personal återfinns i universitetsförvaltningen samt inom humanvetenskapliga och naturvetenskapliga området.

I tabellen nedan redovisas antalet årsarbetskrafter inom universitetet fördelat på forskande och undervisande personal, samt teknisk och administrativ personal (T/A).

Befattningsgrupp	Område	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Administrativ- och teknisk personal (T/A)	HUM	622	614	587	581	588	568	549
	NAT	393	390	429	436	440	414	403
	UF	654	671	672	683	689	681	661
	Totalt	1 669	1 674	1 688	1 699	1 717	1 663	1 612
	Antal T/A inom vetenskapsområdena	1 014	1 004	1 016	1 017	1 028	983	952
	Andel T/A inom vetenskapsområdena av totalt antal T/A (%)	60,1	59,9	60,2	59,8	59,9	59,1	59,0
Forskande och undervisande personal	HUM	1 839	1 883	1 865	1 862	1 853	1 822	1 788
	NAT	1 234	1 312	1 402	1 382	1 354	1 341	1 359
	UF	0	0	0	0	0	1	0

Totalt antal årsarbets- krafter		4 741	4 869	4 956	4 944	4 924	4 826	4 759
Andel T/A av totalt an- tal årsar- betskrafter (%)		35,2	34,4	34,1	34,4	34,9	34,5	33,9

Kommentar till tabell 1: Grunddata i tabellen är härrör från Qlik Sense (beslutsstödsystem) den 15 april 2024 och innehåller uppgifter om antal årsarbetskrafter för T/A-personal samt forskande och undervisande personal under respektive kalenderår.

Av tabellen ovan kan noteras att antalet T/A-årsarbetskrafter har varierat under perioden 2017-2023; som högst uppgick antalet T/A-årsarbetskrafter till 1717 (år 2019). Under 2023 fanns 1669 T/A-årsarbetskrafter.

Ser vi till fördelningen av T/A-personal återfinns merparten, cirka 60 procent, inom vetenskapsområdena. År 2023 fanns 1014 årsarbetskrafter inom vetenskapsområdena medan 654 tillhörde universitetsförvaltningen. Denna fördelning är förhållandevis konstant under perioden 2017–2023. Däremot kan noteras att andelen T/A-årsarbetskrafter av universitetets totala årsarbetskrafter har ökat: år 2017 var andelen T/A-årsarbetskrafter 33,9 procent, vilket har ökat till 35,2 procent under 2023.

I tabellen nedan redovisas antal T/A-anställda som har lämnat universitetet fördelat på universitetsförvaltningen, vetenskapsområden och övriga organisationsenheter.

År	UF	HUM	NAT	Övriga	Totalt antal som har slutat	Totalt antal tidsbegränsad anställning som avslutningsgrund	Totalt antal som har slutat exkl. tidsbegränsad anställning
2021	91	198	168	4	461	251	210
2022	114	202	197	0	513	262	251
2023	90	213	189	1	493	282	211

Kommentar till tabell 2: Grunddata i tabellen är inhämtad från Personalavdelningen den 17 april 2024 och innehåller uppgifter om antal individer som har lämnat universitetet under respektive kalenderår. I organisationskategori "Övriga" ingår Sveriges universitets- och högskoleförbund samt Stockholms akademiska forum.

Av tabellen ovan kan noteras att omkring 500 medarbetare per år i befattningsgruppen T/A-personal lämnar universitetet. Det bör emellertid nämnas att mer än hälften av dessa medarbetare har haft tidsbegränsade anställningsformer medan det i övrigt ligger förhållandevis konstant under de senaste tre åren.

Tidsbegränsade anställningsformer förekommer främst inom vetenskapsområdena och är vanligast inom naturvetenskapliga fakulteten och samhällsvetenskapliga fakulteten.

Med hänsyn till de tidsbegränsade anställningsformerna är det endast något fler medarbetare som har slutat inom vetenskapsområdena i förhållande till antal medarbetare som har slutat inom Universitetsförvaltningen.

3. Granskningsresultat

3.1 Universitetsövergripande dokument

3.1.1 Iakttagelser

Universitetsövergripande strategi

I dokumentet ”Strategier för Stockholms universitet 2023–2026” anges den övergripande visionen och inriktningen för universitetets verksamhet och prioriteringar. I strategin beskrivs fyra prioriterade områden där ett av områden avser kompetensförsörjningsarbetet. Det framgår att universitetet ska ha en välfungerande organisation med starka akademiska miljöer, och bedriva ett strategiskt rekryterings- och kompetensförsörjningsarbete. Vidare framgår att det krävs ett välfungerande verksamhetsstöd för att kunna bedriva utbildning och forskning av hög internationell kvalitet samt att medarbetarnas kompetens är den viktigaste faktorn för att skapa framgång.

Universitetsövergripande riskanalys

I syfte att hantera risker som kan leda till att universitetet inte fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3§ myndighetsförordningens (2007:515) upprättar universitetet vartannat år en riskanalys som revideras vid behov. En av universitetets högst värderade risker handlar om att brister och svårigheter i kompetensförsörjningen påverkar kvaliteten i verksamheten. Det framgår att ekonomiska förutsättningar kan påverka möjligheterna att rekrytera personal inom verksamhetsstöd men att det i högre grad vara en fråga om att finna rätt kompetenser. Om universitetet har värderat en risk som hög ska risken åtgärdas och uppföljningen ska dokumenteras.¹⁰

Chefs- och lönepolicy

För att beskriva utgångspunkten för chefs- och ledarskapsutvecklingen vid universitetet finns en chefpolicy¹¹, sedan 2015 finns policyn även i ett uppdaterat broschyrformat. I chefpolicyn nämns bland annat att ett professionellt ledarskap ökar attraktiviteten till universitetet vilket kan säkra kompetensförsörjningen. Vidare listas fem förmågor som anses vara betydelsefulla för att lösa chefsuppdraget. En av dessa förmågor handlar om att vara strategisk i sitt chefs- och ledarskap, vilket bland annat innebär att chefer ska anta ett långsiktigt perspektiv på verksamheten samt attrahera, utveckla och behålla kompetenser. Vid universitetet finns det även en lönepolicy¹² som nämner att kompetensförsörjningsbehovet är en av utgångspunk-

¹⁰ Dnr SU FV-4253-22 ”Stockholms universitets riskanalys 2023–2024”. Beslutad av universitetsstyrelsen. Beslutsdatum 2022-12-02

¹¹ Dnr SU 814-0915-12 ”Chefpolicy vid Stockholms universitet”. Beslutad av rektor. Beslutsdatum 2013-02-14.

¹² Dnr SU FV-2.3.7-2735-13 ”Lönepolicy vid Stockholms universitet”. Beslutad av rektor. Beslutsdatum 2013-09-26.

terna för ett framgångsrikt lönebildningsarbete och att lön utgör ett kraftigt verktyg i verksamhetsstyrningen. I övrigt finns inga ytterligare styr- och stöddokument som vägleder institutioner och avdelningar i det strategiska kompetensförsörjningsarbetet. Det finns dock styr- och styrdokument inom arbetsmiljö och hälsa, arbetet med jämställdhet och lika villkor samt dokument som rör prefektuppdraget och stödjande dokument kring arbetet med medarbetarsamtal/utvecklingssamtal och lönesamtal.

Kännedom om strategisk kompetensförsörjning

I genomförda intervjuer blev det tydligt att de valda institutionerna inom Humanvetenskapliga området hade kännedom om att universitetet ska arbeta strategiskt med kompetensförsörjning och att det är ett prioriterat område, medan det inte var bekant för de valda institutionerna inom det Naturvetenskapliga området utan dessa fick vetskap om detta i samband med granskningen. Vidare hade två av avdelningarna kännedom om områdets prioritet. Det framfördes dock under intervjuerna att det uppfattas vara oklart vad universitetet menar med att arbeta strategiskt med kompetensförsörjning.

Information om strategins prioriterade områden

Vid intervjuer har det framförts att när strategin togs fram fick prefekter möjlighet att komma med synpunkter och rektor har informerat prefekterna om strategin och dess prioriterade områden. Det har även förts samtal om kompetensförsörjning på ett chefsinternat för avdelningschefer och vid ett internat för administrativa chefer. Den vanligaste uppfattningen hos institutionerna och avdelningarna var att det strategiska kompetensförsörjningsarbetet, så som det prioriteras i strategi och riskanalys, omfattar både T/A-personal och akademisk personal i kärnverksamheten. I någon av intervjuerna framfördes dock att det strategiska kompetensförsörjningsarbetet främst avser universitetets akademiska personal.

Brister/svårigheter i kompetensförsörjning

I intervjuerna har det framkommit att merparten av institutionerna och avdelningarna delar uppfattningen om att brister/svårigheter i kompetensförsörjningen är en hög risk. Exempelvis framfördes att det är särskilt svårt att attrahera IT-kompetenser men att det också finns utmaningar vid rekrytering av kvalificerad ekonomikompetens, framför allt projektekonomer. Vidare har det förts fram att det hos mindre institutioner finns ett behov av mer centralt stöd eftersom det är resurskrävande att skapa och utveckla egna kompetenser samt är svårt att hantera kompetensbehov som inte når upp till en heltidssysselsättning.

3.1.2 Bedömning och rekommendationer

När det gäller frågan huruvida det finns ändamålsenliga styr- och stöddokument som säkerställer att universitetet arbetar strategiskt med kompetensförsörjning är IR:s bedömning att det finns förbättringsmöjligheter.

På övergripande nivå är det tydligt i såväl strategi som riskanalys att strategisk kompetensförsörjning ges högsta vikt. IR har under intervjuerna noterat uppfattade otydligheter huruvida T/A-personal ingår i denna prioritering, samtidigt som merparten av de intervjuade är av uppfattningen att brister i kompetensförsörjning av T/A-personal är en hög risk för universitetet. Vidare bedömer IR att det inte är tydligt att institutioner och avdelningar arbetar strategiskt med kompetensförsörjning i nivå med angiven prioritet och riskbedömning. För att få bättre effekt är bedömningen att universitetet bör tydliggöra vad det innebär att arbeta strategiskt med kompetensförsörjning.

IR rekommenderar:

1. Universitetet bör förtydliga vad som avses och förväntas rörande strategiskt kompetensförsörjningsarbete av T/A-personal.

3.2 Ansvar

3.2.1 lakttagelser

Arbetsordning samt besluts- och delegationsordning

I enlighet med högskoleförordningen (1993:100) har universitetet tagit fram en arbetsordning. Arbetsordningen fastställer bland annat att rektor är myndighetschef, att vetenskapsområdena ansvarar för den strategiska planeringen av utbildning och forskning, att prefekterna är institutionernas chef och beskrivning av principerna för universitetets delegation. I universitetets besluts- och delegationsordning framgår det att rektor har delegerat arbetsgivaransvaret för all personal inom fakulteterna till utnämnda dekaner samt att dekanerna kan vidaredelegera personalansvar och beslutanderätt till prefekter. På universitetet har samtliga dekaner vidaredelegerat arbetsgivaransvaret och beslutanderätten vid anställning av T/A-personal till prefekterna. Vid universitetsförvaltningen har rektor delegerat arbetsgivaransvaret och rätten att anställa personal till universitetsdirektören. Universitetsdirektören har därefter vidaredelegerat ansvaret och beslutanderätten vid anställning av personal till respektive avdelningschef.

Arbetsgivareföreträdare

För att förtydliga vad som förväntas av chefer i rollen som arbetsgivareföreträdare och för att se till att de som har tilldelats arbetsgivaruppgifterna har tillräckliga befogenheter, resurser och kunskaper för att genomföra uppgifterna använder universitetet blanketten "Arbetsmiljö och lika villkor". I blanketten anges bland annat att ansvarig chef ska säkerställa att nyanställda får adekvat introduktion, årligen planera och genomföra utvecklingssamtal, skapa förutsättningar för att varje medarbetares arbetsuppgifter balanseras mot tillgänglig tid och vara lyhörd för hur arbetsklimatet är. Vid intervjuerna har det inte framkommit några tveksamheter hos institutionerna eller avdelningarna i fråga om vem/vilka som ansvarar för kompetensförsörjningen av T/A-personal.

Arbetsfördelning av administrativa uppgifter

I en av intervjuerna har det dock framförts utmaningar med universitetets fördelning av administrativa uppgifter. Nuvarande arbetsfördelningen bygger på att institutionerna ansvara för all verksamhet som bedrivs inom institutionen vilket också innebär att följa interna och externa krav. Det finns dock situationer då det uppstår ett gap mellan de krav som universitetsförvaltningen ålägger institutioner och vad en institution klarar av att genomföra. Exempel som lyftes var arkivhantering och klassificering av information eftersom dessa arbetsområden kräver särskild kompetens som inte nödvändigtvis finns tillgänglig hos respektive institution. I normalfallet ingår dock utbildning och stöd från förvaltningen vid större nya förändringar.

3.2.2 Bedömning och rekommendationer

IR bedömer att roll- och ansvarsfördelningen avseende kompetensförsörjningsarbetet är tillfredställande.

Granskningen visar att det är tydligt reglerat i universitetets arbetsordning samt besluts- och delegationsordningar avseende ansvar för kompetensförsörjningen. Vidare är personalansvariga chefer medvetna om arbetsgivaransvaret samt ansvaret för kompetensförsörjningsarbetet av T/A-personal.

IR rekommenderar:

Ingen rekommendation.

3.3 Aktiviteter

3.3.1 Iakttagelser

Redovisade åtgärder

I linje med universitetets övergripande strategi har respektive vetenskapsområde utarbetat områdesövergripande strategiska planer. Vid humanvetenskapliga området har de tre fakulteterna sedan vidareutvecklat egna strategier och planer där åtgärder redovisas medan det naturvetenskapliga området tillika fakultet har tagit fram en områdesspecifik åtgärdsplan. Vidare har universitetsförvaltningen utvecklat en åtgärdsplan där åtgärder i förhållande till universitetets identifierade risker presenteras. Noterbart är att det enbart är det naturvetenskapliga området som har någon åtgärd som avser T/A-personal (Åtgärd: att verka för att reformen med anställningsbenämningarna stabsforskare genomförs). Ingen av universitetsförvaltningens åtgärder

på området rör T/A-personal utan de fyra åtgärderna är delmoment i att arbetet med att ”Implementera krav som ställs i den europeiska stadgan för forskare, Human Resources Strategy for Reserchers (HRS4R), och följer riktlinjerna för rekrytering av forskare”.

Genomförda aktiviteter och frånvaron av universitetsgemensam arbetsmodell

På universitetet är det upp till institutioner och avdelningar att genomföra aktiviteter som de anser är nödvändiga för att säkra kompetensförsörjningen av T/A-personal. För närvarande används inte någon universitetsgemensam arbetsmodell för det strategiska kompetensförsörjningsarbetet och arbetet är inte direkt integrerat i verksamheternas årliga verksamhetsplanering utan arbetet sker indirekt genom budgetarbetet där bland annat personalkostnader beräknas.

Dokumentation av kompetensbehov och personalomsättningsuppgifter

Vid intervjuerna har det framkommit att institutionerna och avdelningar normalt inte dokumenterar analyser av kompetensbehov eller tar fram uppgifter om personalomsättningen av TA-personal. Det förekommer dock att avdelningar inom universitetsförvaltningen har dokumenterat arbetet. Exempel på detta är IT-avdelningens årliga resursbehovsplaner (taktisk planering på portföljnivå) och ekonomiavdelningens kartläggning genomförd 2022-06-03 av kompetensbehov för en femårsperiod samt framtagning av uppgifter om personalomsättning i samband med en intern enkätundersökning om avdelningen som arbetsplats. När det kommer till att kartlägga verksamhetens behov sker det i det löpande planeringsarbetet. Exempel på detta är att institutioner och avdelningar årligen budgeterar personalkostnader och har kännedom om vilka medarbetare som är nära pensionsåldern. Vidare utvärderas normalt kompetensbehov när T/A-personal slutar eller pensioneras i syfte att avgöra om det finns behov av en ersättningsrekrytering eller om det räcker med att omfördela arbetsuppgifter inom verksamheten.

Rekrytering av ny personal

När institutioner eller avdelningar ska rekrytera nya medarbetare sköter aktuell institution/avdelning normalt rekryteringen på egen hand. Vid behov stödjer Personalavdelningen institutioner och avdelningar i rekryteringssystemet ReachMee samt ger råd vad gäller annons. Ibland bistår dock personalavdelningen till mer under själva rekryteringen. Hur mycket personalavdelningen ska stödja en institution/avdelning avgörs från fall till fall i dialog med rekryterande chef. Gällande avdelningschefsrekryteringar och i vissa andra strategiskt viktiga chefsrekryteringar handlägger personalavdelningen ärendet och arbetar på uppdrag av aktuell chef.

Löpande aktiviteter

I intervjuer har det framförts att institutioner och avdelningar även genomför löpande aktiviteter i syfte att attrahera, utveckla och behålla personal. Exempel på sådana insatser är att vara

lyhörd och omhändertata eventuella önskemål om fortbildning som framförs i årliga medarbetarsamtal/utvecklingssamtal. Det kan också röra sig om trivselskapande aktiviteter såsom gemensam fika eller afterwork samt erbjuda att arbeta hemifrån då det är möjligt. Likt analyser av kompetensbehov eller uppgifter om personalomsättning dokumenteras vanligtvis inte dessa aktiviteter i någon plan eller liknande.

3.3.2 Bedömning och rekommendationer

IR bedömer att det aktiva arbetet som genomförs för att säkra universitetets kompetensförsörjning av T/A-personal på kort och lång sikt är bristfälligt.

Granskningen visar på bristande systematik i arbetet med kompetensförsörjning av T/A-personal. Vidare har universitetet inte tagits fram några konkreta åtgärder för att reducera risknivån avseende kompetensförsörjning av T/A-personal, varken inom de vetenskapliga områdena eller inom universitetsförvaltningen. Undantaget är det naturvetenskapliga området som har en åtgärd som rör stabsforskare.

IR:s bedömning är att universitetet kan förbättra systematiken i kompetensförsörjningsarbetet rörande T/A-personal genom att utarbeta åtgärder som reducerar risknivån avseende de identifierade bristerna/svårigheterna i kompetensförsörjningen. Vidare kan systematiken stärkas om institutioner och avdelningar formaliserar de behovsanalyser som genomförs och tydligare kopplar dessa till verksamhetsmålen. Andra insatser som kan göra systematiken bättre är att planera och dokumentera aktiviteter i kompetensförsörjningsplaner. Planerna kan exempelvis kopplas till ARUBA-modellens¹³ komponenter för att undvika att viktiga delar i kompetensförsörjningscykeln förbises. Genom att planera och dokumentera aktiviteter underlättas även uppföljningsarbetet och institutioner samt avdelningar kan bättre ta lärdomar av tidigare erfarenheter.

IR rekommenderar:

2. Universitetet bör ta fram ett universitetsgemensamt stöd för strategisk kompetensförsörjning av T/A-personal.

¹³ ARUBA - arbetsmodell för att fånga alla delar i en kompetensförsörjningscykel (Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Avveckla).

3.4 Uppföljning

3.4.1 Iakttagelser

Tertialuppföljning och uppföljning av universitetets övergripande riskanalys

Institutioner och avdelningar genomför återkommande tertialuppföljningar med fokus på verksamheternas ekonomi. Utöver dessa uppföljningar genomför Planeringssekretariatet terti-alvisa uppföljningar av universitetets övergripande riskanalys och tillhörande åtgärder. Det genomförs dock inga specifika uppföljningar av det strategiska kompetensförsörjningsarbetet av T/A-personal vid universitetet.

Uppföljning av kompetensförsörjningsarbetet

Som nämnts ovan innehåller åtgärdsplanerna i princip inga åtgärder som rör just T/A-personal. I intervjuer har det kommit fram att institutionerna och avdelningarna inte följer upp arbetet kring kompetensförsörjning och de centrala stödfunktionerna efterfrågar inga uppgifter från institutioner eller avdelningar avseende kompetensförsörjningsarbetet. Den uppföljning som sker på området är indirekt via uppföljningen av institutionernas och avdelningarnas personalkostnader.

Personalomsättning

Vid intervjuerna har andra aspekter av uppföljning och analys även berörts. Det framgår att institutionerna och avdelningarna i regel inte använder några uppgifter om personalomsättning. En avdelning i granskningen tar dock fram uppgifter om personalomsättningen en gång per år. Vidare sammanställer universitetet inte några universitetsövergripande uppgifter av institutionernas och avdelningarnas personalomsättning gällande T/A-personal. I någon av intervjuerna har det framförts att statistik som exempelvis visar personalomsättningen skulle vara en relevant del i att skapa underlag för att arbeta mer systematiskt och strategiskt med kompetensförsörjning. Under granskningen har IR inte heller kunnat ta del av andra uppföljningar eller analyser utifrån kompetensförsörjningen av T/A-personal, såsom genomförda kartläggningar av befintlig kompetens eller analys av framtida kompetensbehov.

3.4.2 Bedömning och rekommendationer

När det gäller frågan om det genomförs någon uppföljning av universitetets kompetensförsörjning och om det vidtas åtgärder baserat på uppföljningen är IR:s bedömning att arbetet är bristfälligt.

Granskningen har visat en bristande systematik i hur institutioner och avdelningar följer upp arbetet avseende kompetensförsörjning av T/A-personal. Vidare genomförs det ingen övergripande uppföljning av universitetets kompetensförsörjningsarbete eller personalomsättning.

Eftersom det saknas en universitetsövergripande uppföljning av arbetet har för närvarande universitetsförvaltningen och vetenskapsområdena inte någon samlad bild av kompetensförsörjningsarbetet. Till följd av att universitetet inte följer upp kompetensförsörjningsarbetet eller har några konkreta åtgärder relaterade till T/A-personal vidtas inga nya eller modifierade åtgärder baserat på någon uppföljning. IR bedömer att framtagande av nyckeltal såsom personalomsättning samt mer strukturerade analyser av nuvarande kompetens och framtida behov är komponenter som skulle bidra till att möjliggöra ett mer strategiskt kompetensförsörjningsarbete.

IR rekommenderar:

3. Universitetet bör utveckla uppföljningen och framtagandet av nyckeltal och analyser för att möjliggöra ett mer strategiskt kompetensförsörjningsarbete.

Uppföljning av Stockholms universitets ekonomi – Tertial 1 2024

Sammanfattning

- Universitetets ekonomiska utfall efter tertial 1 uppvisar ett underskott om 153 mnkr att jämföras med underskottet om 115 mnkr för samma period 2023. I utfallen ingår dock en kostnad för periodens avsättning till semesterlöneskulden som per april 2024 var 147 mnkr, vilket är 19 mnkr mer än året innan. För helåret brukar denna avsättning uppgå till ett fåtal miljoner kronor även om den i år kan bli högre på grund av uppräknigen med anledning av årets relativt höga löneavtal.
- Intäkterna ökade med 116 mnkr (6 procent) jämfört med första tertialet 2023. Det är främst bidragsintäkter som ökat, och då utfallet dessutom brukar vara högre under andra halvan av året indikerar detta att utfallet kan bli något högre än prognos.
- Kostnaderna ökade med 154 mnkr (7 procent). Framför allt var det personalkostnaderna som ökade på grund av avtalsenliga löneökningar, uppräkning av semesterlöneskulden och högre pensionskostnader. Driftkostnaderna har också ökat även om resekostnaderna minskat något.
- Prognosen för anslagsavräkning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå som lämnades till regeringen i april visade på att universitetet förväntas producera enligt takbeloppet för 2024. Detta är samma nivå som angavs i budgetunderlaget.
- Det ekonomiska utfallet 2024 prognosticeras utifrån ovan till ett underskott om 70 mnkr, vilket är något sämre än den prognos om ett underskott om 49 mnkr som lämnades i budgetunderlaget.

Utfall tertial 1 2024

Universitetets ekonomiska utfall efter tertial 1 uppvisar ett underskott om 153 mnkr att jämföras med ett underskott om 115 mnkr för samma period 2023. I utfallet ingår en kostnad om 147 mnkr för årets avsättning till semesterlöneskulden. Denna kostnad varierar över året beroende på när semestrar tas ut och uppgår normalt till endast ett fåtal miljoner kronor för helåret. Då hela semesterlöneskulden räknas upp med nya löneavtalet kan dock kostnaden bli högre än vanligt i år med anledning av den höga löneökningnivån. Nedan följer sammanfattande kommentarer om utfallet. Mer detaljerad information finns i bilaga 1 - Resultat- och balansräkning med kommentarer.

Intäkterna har ökat med 116 mnkr (5,9 procent) till 1 977 tkr. Alla intäktsslag har ökat, men främst är det bidragsintäkter som ökat med 47 mnkr (8 procent). I stort sett hela den ökningen avser bidragsfinansierad forskning inom de natur- och samhällsvetenskapliga fakulteterna.

Anslagsintäkterna följer budget, vilket trots den generella besparingen inom statsförvaltningen innebär en ökning om 35 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen är framförallt en följd av pris- och löneomräkning och det höjda ersättningsbeloppet för naturvetenskaps- och teknikutbildningar. Avgiftsintäkternas ökning om 23 mnkr avser till stor del uppdragsforskning inom den samhällsvetenskapliga fakulteten samt studieavgifter. De finansiella intäkterna har fortsatt öka på grund av ränteläget och första tertialet 2024 var dessa intäkter 11 mnkr högre än förra året samma tid.

Kostnaderna har ökat med 154 mnkr (7,4 procent) jämfört med första tertialet 2023. Alla kostnadsslag har ökat utom avskrivningar, som är kvar på samma nivå.

Personalkostnaderna har ökat med 110 mnkr (7,5 procent). Lönerevisionen per oktober 2023 uppgick till 4,1 procent och innebär främst högre löner och arbetsgivaravgifter. Dessa har ökat med 53 respektive 19 mnkr. Lönerevisionen medför också att alla intjänade semesterdagar blir värda mer och hela semesterlöneskulden räknas därför upp. Avsättningen till semesterlöneskulden blev därmed 19 mnkr högre första tertialet i år än föregående år trots att antalet dagar minskat med cirka 2 700. Även pensionskostnadernas ökning om 40 mnkr beror delvis på lönerevisionen men också på det nya pensionsavtal som börjat gälla i år.

Ungefär en fjärdedel av universitetets personalkostnader för perioden har finansierats med bidrags- och uppdragsintäkter, vilket är en lika stor andel som samma period förra året. Andelen varierar mellan fakulteterna och är högst inom den naturvetenskapliga fakulteten där 44 procent av personalkostnaderna är externt finansierade.

Lokalkostnaderna är 7 mnkr högre jämfört med första tertialet 2023, vilket motsvarar en ökning om 2 procent. Den relativt låga ökningen beror främst på att kostnaden för indexuppräknningen om 6,5 procent av befintliga hyresavtal till stor

del mötts upp av minskade kostnader till följd av lämnade lokaler i Kräftriket och en paviljong på Frescati.

Driftkostnaderna har ökat med 35 mnkr, vilket motsvarar 15 procent. Det är främst inköp av varor och tjänster som ökat, där kostnader för datorlagrad information i samband med bidragsfinansierade projekt står för en stor del av ökningen. Även kostnader för open access, datalicenser och övriga tjänster har ökat. Resekostnaderna har däremot minskat något jämfört med första tertialet 2023. De uppgår till 27 mnkr och är därmed fortfarande lägre än före pandemin, då resekostnaderna efter tertial 1 år 2019 uppgick till 34 mnkr.

De finansiella kostnaderna har ökat med 3 mnkr till 10 mnkr på grund av ränteläget. Det positiva finansnettot har därmed ökat med 8 mnkr till 24 mnkr, då de finansiella intäkterna (se ovan) uppgår till 34 mnkr.

Prognos över ekonomiskt utfall 2024

Den övergripande prognosen för universitetets samlade verksamhet 2024 är efter första tertialet ett underskott om 70 mnkr, vilket innebär en försämring om 21 mnkr mot den helhetsprognos om -49 mnkr som lämnades i budgetunderlaget. Eftersom det är tidigt på året är det en första och mycket osäker prognos som mer anger en riktning än ett absolut värde. Försämringen av prognosen avser främst högre kostnader för personal (30 mnkr) och drift (10 mnkr). De högre kostnaderna möts dock delvis av ökade externa intäkter, både bidragsintäkter (10 mnkr) och uppdrags- och andra avgiftsintäkter (10 mnkr). Det finns osäkerheter som inte räknats in i T1-prognosen, exempelvis avseende finansnetto, utbildningsproduktion och pensionskostnader. Nedan beskrivs de förändringar som gjorts i prognosen och övriga osäkerheter.

Intäkterna både för uppdrags- och bidragsfinansierad forskning ser ut att kunna bli något högre än prognostiserat i budgetunderlaget. Det är dock tidigt på året, och endast en relativt låg ökning har räknats in i den nya prognosen mot bakgrund av förra årets låga ökningstakt andra halvåret.

Personalkostnadernas försämring jämfört med budgetunderlagsprognosen beror främst på att semesterlöneskulden räknats upp med löne- och avgiftsökningar och därmed kommer att påverka årsutfallet mer än vanligt samt andra ökningar inom kostnadsslaget.

En större andel av årsprognosen för driftkostnader har förbrukats per april i år än tidigare år. Eftersom driftkostnaderna brukar vara lägre första halvåret och förbrukningen ojämnt fördelad över året är utvecklingen svårprognostiserad. I T1-prognosen har därför ett visst underskott lagts in utifrån hur utfallet ser ut. Reskostnaderna har dock inte ökat jämfört med förra året, utan snarare minskat något.

Budgetunderlagsprognosen för finansnettot håller fortfarande, då en långsam minskning var inräknad. Räntans sänkningstakt är dock fortsatt osäker, varför osäkerheten avseende ränteintäkterna är fortsatt hög.

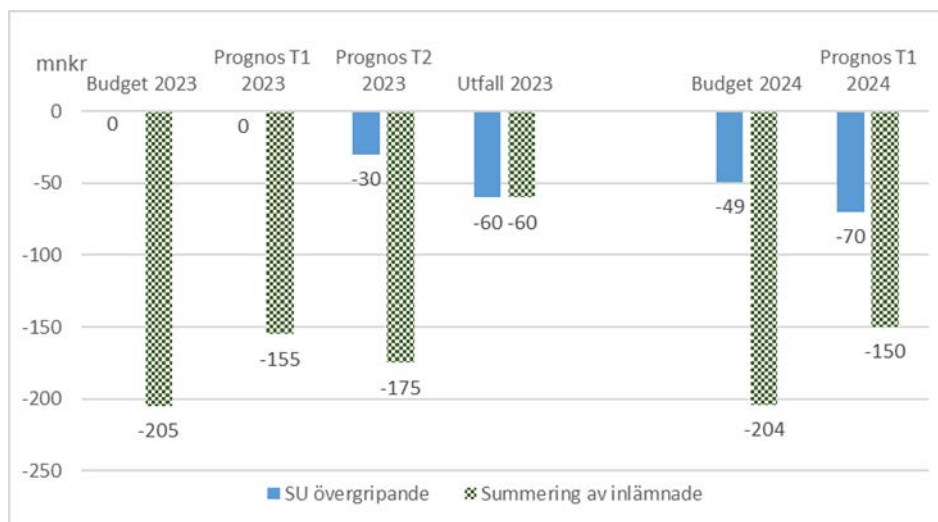
I T1 används den utbildningsprognos som togs fram under våren och som lämnades till regeringen i april, vilken visar på en produktion enligt takbeloppet. Det är dock osäkert så här tidigt på året om utbildningsproduktionen når upp till takbeloppet och en säkrare prognos kommer kunna göras när höstterminen startat.

I utfallet per april är pensionskostnaderna relativt höga jämfört med budgetunderlagsprognosen, vilket är något som troligen kommer att jämnas ut under senare delen av året. Den bästa tillgängliga prognos som finns avseende dessa kostnader just nu är den prognos från SPV som användes i budgetunderlaget, varför ingen förändring görs inför T1. Pensionskostnaderna fortsätter dock följas noga.

Prognoser från verksamheten

I tertialrapporten har fakulteter och universitetsförvaltning lämnat in prognoser över det ekonomiska utfallet för helåret 2024 för sina verksamheter. Dessa summerar till ett underskott om ca 170 mnkr. Med hänsyn tagen till prognosen för centrala medel summerar prognosen till ett underskott om 150 mnkr. En sammanfattning av inlämnade prognoser lämnas under tabellen och mer utförlig information finns i fakulteternas respektive förvaltningens avsnitt.

De inlämnade prognosernas underskott är en förbättring med drygt 50 mnkr jämfört med den årsbudget som verksamheten registrerat, vilken uppgår till -204 mnkr. Budget och prognos kan också jämföras med 2023 då utfallet blev ett underskott om 60 mnkr. Den registrerade budgeten för året visade även då ett lika stort underskott som i år och de inlämnade prognoserna i T1 och T2 summerade till -155 respektive -175 mnkr. Jämförelserna åskådliggörs i diagrammet nedan.

Mönstret med differenser mellan central- och fakultetsbudget samt bättre utfall än prognostiserat resultat under året har återkommit de senaste åren och fokus bör därför inte vara på de exakta beloppen som prognostiseras utan de förändringar och resonemang kring utfall och prognoser som lyfts fram. I prognosen för universitetet som helhet görs dessutom en analys av kostnads- och intäktsposter på universitetsövergripande nivå och prognosen avviker därmed från summan av inlämnade prognoser.

Utbildningsproduktion i förhållande till takbelopp

Takbeloppet för 2024 uppgår till 2 032 mnkr. I takbeloppet ingår några tillfälliga satsningar varav två är under utfasning; utbildningar som främjar livslångt lärande som gäller till och med 2024 och utbildning i hela landet som gäller till och med 2025. Därutöver finns en pågående försöksverksamhet med kortare kompletterande utbildning (KPU). Universitetet har ett anslagssparande på 180 mnkr som kan användas för att få full ersättning för eventuell överproduktion kommande år.

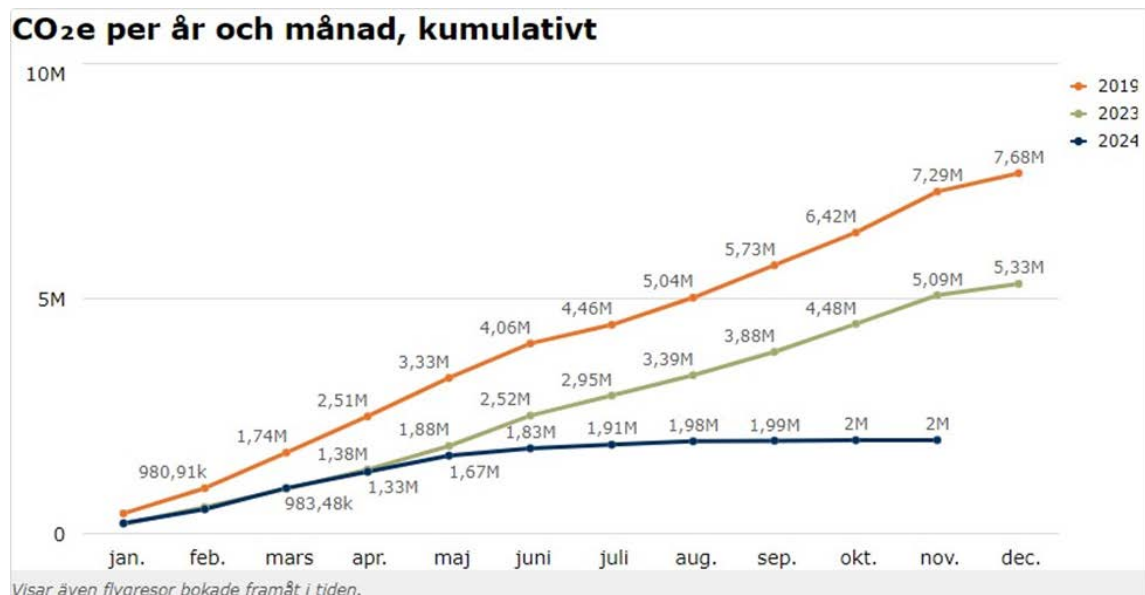
Stockholms universitet lämnade i april prognos till regeringen över beräknat utfall för anslaget till utbildning på grundnivå och avancerad nivå för perioden 2024–2027. Prognosen visar på ett utfall i paritet med takbeloppet eller något högre, men prognosen är som alltid under våren osäker. Prognosen bygger på att lågkonjunkturen förväntas hålla i sig och att det i kombination med studentrekryterande åtgärder och demografiska förändringar leder till en viss ökning i studenttillströmning 2024–2025. Utfallet av helårsstudenter vårterminen 2024 är också högre än vid samma period 2023, och antalet sökande till höstens kurser har ökat med knappt 6 procent jämfört med hösten 2023. Ett utökat antal helårsstudenter möjliggörs också bland annat av justeringar i interna takbelopp mellan och inom områdena. De senaste två åren har prestationsgraden gått ner något efter pandemiåren vilket tagits hänsyn till i prognosen, och även en kalendereffekt i Ladok som gör att antalet helårsstudenter för helåret blir lägre än normalår har räknats in.

Enligt prognosen kommer universitet ha en viss årlig överproduktion under perioden 2025–2027, med ca 60 mnkr per år. De aviserade höjningarna av ersättningsbeloppen för helårsstudenter inom utbildningsområdena naturvetenskap och teknik bidrar till överproduktionen eftersom takbeloppet inte ökar i motsvarande omfattning som ersättningsbeloppen.

Uppföljning av mål om minskning av utsläpp från flygresor

Universitetet har som mål att minska sina utsläpp från flygresor med 25 procent till 2025 jämfört med basåret 2019 mätt i koldioxidekvivalenter (CO₂e). Första tertiet 2024 genomfördes 1880 flygresor¹ och utsläppen från dessa var 1,3 kiloton CO₂e. Det innebär ett i princip oförändrat antal resor och mängd utsläpp jämfört med första tertiet 2023. Om utsläppen från flygresor fortsätter att följa nivån för 2023 så klarar universitetet målet för 2025 med viss marginal.

Rättelse: I förra tertialrapporten (tredje tertiet 2023) rapporterades felaktigt att humanvetenskapliga området mellan 2019 och 2023 minskade sina utsläpp från flygresor med 14 procent. Korrekt uppgift är att minskningen för området var 28 procent.

Diagrammet visar Stockholms universitets totala ackumulerade utsläpp från flygresor för åren 2019, 2023 och 2024. I linjen för 2024 ingår även resor som avgår efter brytpunkten för första tertiet (30 april).

¹ Med antalet flygresor avses antalet unika biljettnummer. Under ett biljettnummer samlas ofta, men inte alltid, flera flygresor (segment) som ingår i en och samma resa, exempelvis en resa mellan Stockholm och London tur och retur. Så är dock inte alltid fallet: inte sällan har en returresa ett annat biljettnummer än utresan, vilket alltså betyder att vissa 'resor' räknas dubbelt.

Uppföljning av riskanalys för 2023-2024

Den universitetsgemensamma riskanalysen beslutades av universitetsstyrelsen i december 2022 och gäller för perioden 2023–2024, riskanalysen reviderades den 22 september 2023.

Till första tertialuppföljningen 2024 har de båda områdena och universitetsförvaltningen sett över och återrapporterat om de ser behov av ändringar i universitetets riskanalys. Det inkluderar att se över att riskerna och riskvärdena är aktuella samt identifiera om det finns några nya risker. Därutöver skulle återrapportering ske om arbete med någon riskåtgärd inte fortlöpt enligt plan.

Inga förslag till ändringar eller tillägg av risker har inkommit. När det gäller riskvärderingen har förslag inkommit om att ändra riskvärderingen avseende fem risker.

- *Risk att universitetet inte kan vidareutveckla kvaliteten i utbildning och forskning med anledning av höga kostnadsökningar.*
- *Risk att hot och trakasserier leder till att utbildning och forskning inte kan bedrivas inom vissa områden och*
- *Risk att de administrativa processerna inte är effektivt organiserade.*
- *Risk att digitaliseringen inte sker i den hastighet och med den kvalitet som verksamhetsutvecklingen kräver.*
- *Risk att elransonering leder till störningar i verksamheten.*

I övrigt kvarstår tidigare bedömningar.

Riskåtgärder som genomförs för att minska sannolikheten och konsekvensen av att risker inträffar pågår enligt plan.

Förslagen till ny riskvärdering ska nu diskuteras i universitetets ledning och om de föranleder förslag till revidering av den universitetsgemensamma riskanalysen kommer frågan upp för beslut på Universitetsstyrelsens sammanträde i september.

Uppföljning av informationssäkerhetsarbetet

Arbetet med informations- och IT-säkerhet syftar till att skapa en motståndskraftig organisation och IT-system som står emot externa och interna hot och incidenter. Inom universitetet fortskrider aktiviteterna med att förbättra det strukturerade arbetet med informations- och IT-säkerhet enligt plan. Särskilt fokus är på detaljering av informationssäkerhetspolicyn genom utarbetande av kompletterande styrdokument, informationsklassning samt utbildning av universitetets medarbetare.

Under perioden har universitetet drabbats av en incident där en server blivit hackad. Incidenten hanterades innan den fick påverkan på universitetets

verksamhet och har rapporterats till MSB Cert, utbildningsdepartementet och polisen. Incidenten visade att vid sidan av etableringen av det strukturerade arbetet med att införa relevanta säkerhetsåtgärder behöver universitetet också förstärka sin förmåga att strukturerat hantera incidenter. Därför har informations- och IT-säkerhetsspecialister initierat ett arbete tillsammans med Incident Manager på IT-avdelningen för att identifiera förbättringar i IT-avdelningens incidentprocess.

I samarbete med säkerhetschefen håller Samordningsrådet för säkerhet på att utformas och etableras, som hittills hållit några möten. Där finns representanter för dataskydd, fysisk säkerhet och informationssäkerhet. Rådet ska bland annat se över den analys av hot och risker som genomfördes i december 2023 och bredda den till att även omfatta övriga medverkande i samordningsrådets expertområden. Samordningsrådet har också, i samarbete med Rättssekretariatet, tagit fram en plan för etablering av en metodik för hantering av cybersäkerhetsrisker där samordningsrådet kommer att vara uppsamlingspunkt för cybersäkerhetsrisker för vidare rapportering till Rättssekretariatet.

En process har, i enlighet med uppdrag utifrån internrevisionsrapporten om informationssäkerhet, skapats för att genomföra regelbundna kontroller av behörigheter i kritiska IT-system. Denna process etableras först på SUKAT och kommer därefter tillämpas på behörigheter för övriga kritiska IT-system som IT-avdelningen ansvarar för.

Det kompletterande styrdokument som skapats för att detaljera Informations-säkerhetspolicyn har presenterats för IT-styrgruppen och ska nu kompletteras enligt inkomna synpunkter. Dokumentet kommer att omfatta tydliga regler för hantering av behörigheter och definiera en basnivå för säkerhetsåtgärder för centrala och lokala IT-system.

Vidare har arbetet med informationsklassningen fått stöd från IT-styrgruppen för att nå ut till alla institutioner och avdelningar inom hela universitetet. Här är fortsatt ambitionen att arbetet skall vara klart till halvårsskiftet 2024.

I syfte att förbättra säkerhetskulturen och därigenom skapa ett mer robust försvar gentemot olika former av angrepp (t.ex. Ransomware-attacker) driver IT-avdelningen aktiviteter för att förbättra medvetenheten rörande informationssäkerhet hos samtliga medarbetare genom de obligatoriska kurserna via Nimblr. Hittills har 26 994 kursmoduler genomförts och 30 004 inbjudningar till moduler skickats ut. Inom IT-avdelningen har även föreläsningsserien ”Prata om säkerhet” fortsatt med god närvaro från medarbetare inom IT-avdelningen.

Bilaga:

Resultaträkning och balansräkning med kommentarer

T1 2024 - Bilaga: Resultaträkning per 2024-04-30

Resultaträkning*(Belopp i tkr)*

	2024-01-01 2024-04-30	2023-01-01 2023-04-30	Förändr. belopp	Förändr. procent
Verksamhetens intäkter				
Intäkter av anslag	1 291 132	1 255 698	35 434	2.8%
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	146 233	123 396	22 837	18.5%
Intäkter av bidrag	622 482	575 194	47 288	8.2%
Finansiella intäkter	33 731	23 018	10 713	46.5%
Summa intäkter	2 093 578	1 977 306	116 272	5.9%
Verksamhetens kostnader				
Kostnader för personal	-1 575 197	-1 465 362	-109 835	7.5%
Kostnader för lokaler	-328 782	-322 024	-6 758	2.1%
Övriga driftskostnader	-270 259	-235 074	-35 185	15.0%
Finansiella kostnader	-9 697	-6 955	-2 742	39.4%
Av- och nedskrivningar	-62 571	-63 049	478	-0.8%
Summa kostnader	-2 246 506	-2 092 464	-154 042	7.4%
Verksamhetsutfall	-152 928	-115 158	-37 770	32.8%
Transfereringar				
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	43 884	35 890	7 993	22.3%
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	57 985	40 893	17 092	41.8%
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	42 925	51 685	-8 759	-16.9%
Lämnade bidrag	-144 794	-128 468	-16 326	12.7%
Saldo Transfereringar	0	0	0	-%
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	-152 928	-115 158	-37 770	32.8%

Kommentarer till resultaträkning

Under det första tertialet har universitetets kostnader och intäkter ökat. Kostnaderna har ökat mer än intäkterna vilket gör att resultatet är lägre jämfört med första tertialet föregående år. Universitetet redovisar ett underskott på -153 mnkr vilket är 38 mnkr sämre än föregående års underskott på -115 mnkr.

INTÄKTER

Samtliga av universitetets intäktsposter ökar. Totalt uppgår intäkterna till 2 094 mnkr (1 977 mnkr) vilket är en ökning med 116 mnkr eller 5,9 %.

Intäkter av anslag

Intäkter av anslag är den största intäktsposten och visar den näst största ökningen. Ökningen sker både inom utbildning på grund- och avancerad nivå (UGA) och inom forskning och utbildningsforskning (FUF). Den största ökningen sker inom UGA-anslagsmedel och förklaras av pris- och löneomräkning (PLO). UGA-anslagsintäkter uppgår till 684 mnkr (657 mnkr) vilket är en ökning med 26 mnkr. Av detta avser 25,8 mnkr ökat UGA-anslag som uppgår till 716 mnkr (690 mnkr). Ökade intäkter av FUF-anslag förklaras också av PLO. FUF-anslagsintäkter uppgår till 607 mnkr (598 mnkr) vilket är en ökning med 9 mnkr. Av detta avser 18 mnkr ökat FUF-anslag som uppgår till 619 mnkr (601 mnkr). Transfererade FUF-medel ökar vilket minskar intäkten med -8 mnkr och uppgår till -12 mnkr (-3 mnkr). Totalt för perioden summerar anslagsintäkter till 1 291 mnkr (1 256 mnkr) vilket är en ökning med 35 mnkr eller 2,8 %.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter av avgifter och andra ersättningar uppvisar den tredje största ökningen. Den största ökningen sker inom studieavgifter (9 mnkr) vilket beror på ökat antal studieavgiftsskyldiga studenter inom dyrare utbildningar. Uppdragsforskning (8 mnkr) har också en stor ökning medan konferenser (3 mnkr), uppdragsutbildning (3 mnkr), övriga intäkter (1 mnkr) samt fakturerade kostnader (1 mnkr) har en lite lägre ökning. Konsultuppdrag (-0,3 mnkr) samt uthyrning lokaler (-2 mnkr) minskar något. Totalt för perioden ökar intäkter av avgifter och andra ersättningar med 23 mnkr eller 18,5 % och uppgår till 146 mnkr (123 mnkr).

Intäkter av bidrag

Intäkter av bidrag är den näst största intäktsposten och den som ökar mest. Ökningen består mestadels av ökade intäkter inom forskningsverksamheten, men intäkter inom utbildningsverksamheten ökar också något. Bidragsintäkter inom forskningen uppgår till 595 mnkr (550 mnkr) vilket är en ökning med 45 mnkr. Utbildningsverksamhetens bidragsintäkter ökar med 2 mnkr och uppgår till 28 mnkr (26 mnkr). Den största bidragsfinansiären är Vetenskapsrådet, som hittills finansierat bidragsmedel till 179 mnkr (174 mnkr). Bidragsverksamheten har generellt ingen resultatpåverkan eftersom intäkterna motsvaras av kostnader. Totalt för perioden uppgår intäkter av bidrag till 622 mnkr (575 mnkr) vilket är en ökning med 47 mnkr eller 8,2 %.

Finansiella intäkter

Intäktsposten finansiella intäkter visar den lägsta ökningen. Ökningen beror på ränteintäkter hos Riksgäldskontoret som uppgår till 33 mnkr (21 mnkr) vilket är en ökning med 12 mnkr. Räntan har ökat något sedan jämförelseperioden och behållningen hos Riksgälden har ökat med 140 mnkr vilken uppgår till per den sista april 2 460 mnkr (2 320 mnkr). Totalt för perioden uppgår finansiella intäkter 34 mnkr (23 mnkr) vilket är en ökning med 11 mnkr eller 46,5 %.

KOSTNADER

Nästan samtliga poster inom verksamhetens kostnader ökar. Kostnader för personal ökar mest följt av övriga driftskostnader. Kostnader för lokaler och finansiella kostnader ökar också. Av- och nedskrivningar minskar något. Totalt uppgår kostnaderna till 2 247 mnkr (2 092 mnkr) vilket är en ökning med 154 mnkr eller 7,4 %.

Kostnader för personal

Kostnader för personal är den största kostnadsposten. Den står för den största kostnadsökningen vilket utgörs av löner och arvoden, pensioner samt arbetsgivaravgifter. Ökningen av löner och arvoden förklaras av lönerevision där lön till anställd personal står för 39 mnkr av ökningen. Ökningen är något dämpad då antal årsarbetskrafter har minskat med 5 och uppgår till 1 573 (1 578). Årets förändring av semesterlöneskuld uppgår till 94 mnkr (83 mnkr) vilket är en ökning med 11 mnkr eller 13,0% och står för den resterande delen av ökningen. Antal intjänade dagar per anställd har i snitt minskat med 0,5 dagar och uppgår till 22,1 dagar i snitt (22,6). Totalt uppgår antal intjänade dagar till 104 296 dagar

(106 984) vilket är en minskning med 2 688 dagar. Semesterlöneskuld (inklusive sociala avgifter) uppgår till 3 610,74 kr (3 370,73 kr) i genomsnitt per dag. Det är en ökning på 240,02 kr eller 7,1 % (ökningen vid T1 föregående år var 87,80 kr). Ökningen förklaras av lönerevision samt ökade avgifter. Totalt för perioden uppgår löner och arvoden till 991 mnkr (940 mnkr) vilket är en ökning med 51 mnkr eller 5,4 %.

Ökningen av förmånsbestämd pension och kollektiva premier samt premiebestämd pension förklaras främst av löneutvecklingen. Vidare även av en ny del i pensionsavtalet PA16 avdelning 2 (vilken gäller från 2024 Kåpan Flex) samt höjda pensionsnivåer. De höjda pensionsnivåerna beror främst på den stora höjningen av prisbasbeloppet i samband med den höga inflationen. Periodens utfall uppgår till 228 mnkr (189 mnkr) vilket är en ökning med 39 mnkr eller 20,6 %. Helårsprognosen från SPV är 622 mnkr (568 mnkr) vilket är en ökning med 54 mnkr eller 9,5 %. Omräknat till T1 2024 blir SPV:s prognos 207 mnkr vilket innebär att utfallet är 21 mnkr högre. Utfallet brukar vara högre än SPV:s prognos i början av året för att sedan minska i slutet av året. Totalt för perioden uppgår pensioner till 232 mnkr (193 mnkr) vilket är en ökning med 40 mnkr eller 20,5 %.

Ökningen av arbetsgivaravgifter förklaras främst av löneutvecklingen men också av högre avgifter. Lönekostnadspåslaget har ökat med 2,1 procentenheter till 55,8 % (53,7 %). Totalt för perioden uppgår arbetsgivaravgifter till 336 mnkr (316 mnkr) vilket är en ökning med 19 mnkr eller 6,0 %. För perioden uppgår de totala kostnader för personal till 1 575 mnkr (1 465 mnkr) vilket är en ökning med 110 mnkr eller 7,5 %.

Lokalkostnader

Lokalkostnader står för den tredje största kostnadsökningen. Ökningen förklaras främst av ökad inhyrning av studentbostäder. Avtalsenlig indexuppräknning av verksamhetsytor ligger på 6,5 % men utfallet ligger i nivå med föregående år på grund av minskade verksamhetsytor. Totalt för perioden uppgår lokalkostnader till 329 mnkr (322 mnkr) vilket är en ökning med 7 mnkr eller 2,1 %.

Övriga driftskostnader

Övriga driftskostnader står för den näst största ökningen där samtliga kostnadsslag utom resekostnader ökar. Den största ökningen avser böcker, tidskrifter och övriga publikationer (12 mnkr) där ökningen främst sker inom datorlagrad information. Detta beror på ökad bidragsfinansierad verksamhet. Ökning av konsulttjänster (7 mnkr) beror främst på ökade konsultpriser samt ökad faktureringstakt hos vissa leverantörer. Övriga driftkostnader (5 mnkr) avser främst kostnader för open access. Ökning av datatjänster (5 mnkr) avser fördyrning av licenser. Underhåll och maskiner (3 mnkr) ökar på grund av ökade kostnader för service- och underhållsavtal. Ökning av övriga tjänster (2 mnkr) avser främst utökad tid för teleskopobservation. Totalt för perioden uppgår övriga driftkostnader till 270 mnkr (235 mnkr) vilket är en ökning med 35 mnkr eller 15,0 %.

Finansiella kostnader

Ökningen av finansiella kostnader avser främst kostnader för lån hos Riksgälden. Räntekostnaden uppgår till 8 mnkr (6 mnkr). Lånet har minskat med 53 mnkr och uppgår till 602 mnkr (655 mnkr) men ökningen förklaras av en högre räntenivå. Totalt uppgår finansiella kostnader till 10 mnkr (7 mnkr) vilket är en ökning med 3 mnkr eller 39,4 %.

Av- och nedskrivningar

Av- och nedskrivningar minskar med 0,5 mnkr och uppgår till 62,5 mnkr (63,0 mnkr) vilket är en minskning med 0,8 %.

T1 2024 - Bilaga: Balansräkning per 2024-04-30

Balansräkning (Belopp i tkr)	2024-04-30	2023-04-30	Förändr. belopp	Förändr. procent
TILLGÅNGAR				
Immateriella anläggningstillgångar				
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	4 331	4 850	-519	-10.7%
Summa immateriella anläggningstillgångar	4 331	4 850	-519	-10.7%
Materiella anläggningstillgångar				
Förbättringsutgifter på annans fastighet	198 279	230 516	-32 237	-14.0%
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	604 036	637 194	-33 158	-5.2%
Pågående nyanläggningar	13 601	18 523	-4 922	-26.6%
Summa materiella anläggningstillgångar	815 916	886 233	-70 317	-7.9%
Finansiella anläggningstillgångar				
Andelar i hel- och delägda företag	6 088	4 088	2 000	48.9%
Andra långfristiga värdepappersinnehav	23 585	22 243	1 342	6.0%
Summa finansiella anläggningstillgångar	29 673	26 331	3 342	12.7%
Varulager m.m.				
Varulager och förråd	2 042	2 042	0	0.0%
Summa varulager m.m.	2 042	2 042	0	0.0%
Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	8 972	16 120	-7 148	-44.3%
Fordringar hos andra myndigheter	73 212	63 916	9 296	14.5%
Övriga kortfristiga fordringar	18 553	21 801	-3 248	-14.9%
Summa kortfristiga fordringar	100 737	101 837	-1 100	-1.1%
Periodavgränsningsposter				
Förutbetalda kostnader	229 676	233 394	-3 718	-1.6%
Upplupna bidragsintäkter	503 519	506 724	-3 205	-0.6%
Övriga upplupna intäkter	42 990	46 928	-3 938	-8.4%
Summa kortfristiga fordringar	776 185	787 046	-10 861	-1.4%
Avräkning med statsverket				
Avräkning med statsverket	-180 292	-152 270	-28 022	18.4%
Summa avräkning med statsverket	-180 292	-152 270	-28 022	18.4%
Kassa och bank				
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2 460 389	2 320 081	140 308	6.0%
Kassa och bank	8 156	2 779	5 377	193.5%
Summa finansiella anläggningstillgångar	2 468 545	2 322 860	145 685	6.3%
SUMMA TILLGÅNGAR	4 017 137	3 978 929	38 208	1.0%

Balansräkning*(Belopp i tkr)***KAPITAL OCH SKULDER****Myndighetskapital**

	2024-04-30	2023-04-30	Förändr. belopp	Förändr. procent
Statskapital	17 723	15 940	1 783	11.2%
Donationskapital	89 426	89 475	-49	-0.1%
Balanserad kapitalförändring	618 203	678 123	-59 920	-8.8%
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-152 928	-115 158	-37 770	32.8%
Summa myndighetskapital	572 424	668 380	-95 956	-14.4%

Avsättningar

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	7 993	5 839	2 154	36.9%
Avsättning avhjälp av miljöskador	2 689	2 689	0	0.0%
Övriga avsättningar	20 827	24 586	-3 759	-15.3%
Summa avsättningar	31 509	33 114	-1 605	-4.8%

Skulder m.m.

Lån i Riksgälden	602 296	654 894	-52 598	-8.0%
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	160 674	140 811	19 863	14.1%
Leverantörsskulder	89 495	104 791	-15 296	-14.6%
Övriga kortfristiga skulder	71 171	59 390	11 781	19.8%
Depositioner	-14	-6	-8	133.3%
Summa skulder m.m.	923 622	959 880	-36 258	-3.8%

Periodavgränsningsposter

Upplupna kostnader	448 868	404 731	44 137	10.9%
Oförbrukade bidrag	1 906 678	1 795 667	111 011	6.2%
Övriga förutbetalda intäkter	134 036	117 157	16 879	14.4%
Summa periodavgränsningsposter	2 489 582	2 317 555	172 027	7.4%

SUMMA KAPITAL OCH SKULDER

4 017 137	3 978 929	38 208	1.0%
------------------	------------------	---------------	-------------

Kommentarer till vissa poster i balansräkningen

Balansomslutningen per den 30 april 2024 uppgår till 4 017 mnkr (3 979 mnkr) vilket innebär att universitetets tillgångar och skulder ökar med 38 mnkr i omfattning jämfört med 30 april föregående år.

TILLGÅNGAR**Anläggningstillgångar**

Förbättringsutgifter på annans fastighet minskar med 32 mnkr vilket förklaras av högre avskrivningar (-37 mnkr) än investeringar (4 mnkr). Minskningen av maskiner och inventarier beror också på högre avskrivningar än investeringar. Minskningen är 33 mnkr och avser främst maskiner (-18 mnkr), övriga inventarier (-8 mnkr) samt datorer (-6 mnkr). Totalt uppgår materiella anläggningstillgångar till 816 mnkr (886 mnkr) vilket är en minskning med 70 mnkr eller 7,9 %.

Kortfristiga fordringar

Externa kundfordringar minskar med 7 mnkr. Fordringar hos andra myndigheter ökar med 9 mnkr vilket främst beror på ökad fakturering till statens skolverk. Totalt uppgår kortfristiga fordringar till 101 mnkr (102 mnkr) vilket är en minskning med 1 mnkr eller 1,1%.

Avräkning med statsverket

Avräkning med statsverket ökar med 28 mnkr och uppgår till -180 mnkr (-152 mnkr) vilket beror på högre anslagssparande. I början på året var den -192 mnkr men minskades med 12 mnkr på grund av återbetalning avseende indragning av anslagsposten teckenspråk och tolkning.

Kassa och bank

Ökningen av kassa och bank avser främst räntekonto hos Riksgälden vilken förklaras av högre ingående balans samt ökat anslagsmedel. Totalt uppgår behållning räntekonto hos Riksgälden till 2 460 mnkr (2 320 mnkr) vilket är en ökning med 140 mnkr. Övrig kassa och bank ökar med 5 mnkr. Totalt uppgår kassa och bank till 2 469 (2 323 mnkr) vilket är en ökning med 146 mnkr eller 6,3 %.

KAPITAL OCH SKULDER

Myndighetskapital

Myndighetskapital minskar i omfattning. Den största minskningen avser balanserad kapitalförändring vilken avser föregående års resultat som var ett underskott på -60 mnkr. Årets kapitalförändring visar i T1 ett underskott på -153 mnkr (-115 mnkr). Underskottet är 38 mnkr lägre än föregående år. Universitetets myndighetskapital per den 30:e april 2024 uppgår till 572 mnkr (668 mnkr) vilket är 96 mnkr lägre eller 14,4 %.

Lån i riksgälden

Universitetet har per den 30:e april 2024, enligt regleringsbrevet, en låneram på 700 mnkr (740 mnkr, 30:e april 2023). Vid ingången av T2 2023 nyttjades 655 mnkr av detta. Under perioden har lånebehovet minskat och vid utgången av april 2024 nyttjades 602 mnkr vilket är en minskning med 53 mnkr och beror på lägre investeringsnivå.

Periodavgränsningsposter

Oförbrukade bidrag är den periodavgränsningspost som ökar mest. Ökningen avser främst bidragsmedel från Europeiska forskningsrådet (36 mnkr), Sverker Lerheden (28 mnkr), övriga utländska finansörer (25 mnkr) samt EU:s ramprogram (24 mnkr). Oförbrukade bidrag ökar med 111 mnkr och uppgår till 1 907 mnkr (1 796 mnkr). Ökningen av upplupna kostnader avser främst periodiserade hyreskostnader (23 mnkr) och semesterlöneskuld inklusive sociala avgifter (16 mnkr). Totalt uppgår upplupna kostnader till 449 mnkr (405 mnkr) vilket är en ökning med 44 mnkr eller 10,9 %. Övriga förutbetalda intäkter avser främst uppdragsforskning (9 mnkr) och uppdragsutbildning (4 mnkr). Totalt uppgår övriga förutbetalda intäkter till 134 mnkr (117 mnkr) vilket är en ökning med 17 mnkr eller 14,4 %. Periodavgränsningsposter uppgår per den 30:e april 2024 till 2 490 mnkr (2 318 mnkr) vilket är en ökning med 172 mnkr eller 7,4 %.